

„A templomokból sokszor hiányzik az iratterjesztés, de még csak a hirdetésekben sem hívják föl a figyelmet példának okáért az *Evangelikus Éltre*. Egyik püspökölődöm ironikusan azt szokta mondani, hogy amit az egyház titkosítani akar, közreadja püspöki körlevélben, azt ugyanis nem olvassák a lelkészek...”

► Égtájoló – 3. oldal

„Mi történik fiataljaink többségével a konfirmáció után? Vélhetően kikonfirmálódnak a gyülekezetekből. Véget ér a hitoktatás, nem látogatják már kötelező szorgalommal az istentiszteleteket sem, és a nyári táborozás után lassan elmaradnak gyülekezeteinkből.”

► Mennyit ér a félvezető? – 3. oldal

„Jó lenne tudni – de ez az Úristen titka, ő ismeri szívünket –, hányan voltak a ballagók között olyanok, akik számára sajátosan fontos volt, hogy egyházi iskolába jártak.”

► Ballagás – bankrablás – 8. oldal

Kikötni jól! ► 4. oldal
 Lélekemelő épületek ► 4. oldal
 A Szokolay család kamarakonzertje ► 5. oldal
 Rogate vasárnapja ► 6–7. oldal
 Deák téri staféták ► 8. oldal
 Ordass Lajos püspök imádkozó élete ► 9. oldal

Gaudeamus igitur...

Egy soproni, egy orosházi, egy bonyhádi és egy kőszegi mosoly – az elmúlt hét vége egyháznak középiskoláiban is a ballagás jegyében zajlott (a diákok beszámolóit az *Evangelikus diákÉlet* portálján, a myLutheran – www.myluther.hu – olvashatók)

Ima a jövőért

Mi lenne belőlünk, ha nem imádkozott volna értünk az előttünk járt nemzedékek egész sora? – gondolok egyre többször hálával erre a múltból áradó reménységre, amikor számot kell vetnem a mindennapok nyomasztó terheivel. Felmérhetetlen, hogy hányszor juttatnak bennünket ma is célba szülők, nagyszülők, már régen a porban nyugvó ősök és keresztény elődök könyörgései, vagy éppen miként állnak útjába a világot – benne a mi személyes, kicsiny világunkat is – egyre hatékonyabban pusztító gonosz sikerének. Talán éppen ezért érzem úgy, hogy valami nagyon kikopott általában is meglankadt imaéletünkben: az Istenhez fordulás a jövőért.

Rogate vasárnapja ide vagy oda, érdemes-e, lehete-e az imádságról írni a lap első oldalán? Hiszen oda mindig valami figyelemfelkeltő aktualitás kívánkozik! És éppen itt kezdődik a gond: az imádság afféle általános igazsággá vált az életünkben, és csupán egyre ritkábban, egyre kisebb körben a napi csendesség, a leborulás vagy éppen a mindennapi küzdelmek hatékony fegyvere. Még ha hisszük és valljuk is, hogy Isten nagy kegyelme minden emberi kértést felülmúl, érdemes lenne egyszer papírra vetni azt a jövőképet, azt az eljövendő világot, amely a következő nemzedékek egyházáért és világáért szóló könyörgésekből szólal meg istentiszteleteinken, közösségeinkben, gyülekezeti és családi alkalmainkon. Pedig tapasztaljuk azt is, hogy milyen erő van ott, ahol a jövő útját szeretettel és Istenre tekintő bizalommal készítik a megérkezőknek, a kérdezőknek, a bekapcsolódóknak vagy éppen a távozóknak!

Lelki örökségünk is sokszor a múlt felhalmozott természeti és családi kincseinek a sorsában osztozik: a mindennapi haszon és kényelem reményében kiaknazzuk, mint a generációk munkájából épült házat, amelyre hitelt táblázunk egy hónap luxusnyaralásért, vagy a kőolajmezőt, amelyből drága vízrendszeren függő palotát építünk a végtelen sivatag és egy háborús világ közepén.

A felélés idejét éljük. Pedig tudjuk, hogy nem lehet csupán a régi források felhasználóiként élni! Imádságban is fel kell fakadnia a saját forrásnak, az Istenbe vetett bizalomnak és a mások iránti felelősségnek. Az éledés jele az, hogy egyházi kiadványa-

ink között az imádságkönyvek és -füzetek számítanak a legnagyobb „sikernek”, szinte néhány hét alatt elfogyanak – ennek pedig azért is örülhetünk nagyon, mert sokan még megfáradt lelkészeink és egyháztagiaink közül sem ismerik ezeket!

Amikor egyre nagyobb kinnal vajúdik a világ körülöttünk, sürgető emlékeznünk arra a keresztény alapigazságra: a jövő nem kis részben imádságból épül. Talán nem véletlen, hogy egyre kevesebben látnak körülöttünk jövőt maguknak és szeretteiknek, miközben az imádkozók száma is egyre fogyatkozik. Pedig volna miért, kiért imádkozni... Hiszen ha Isten akarata még számít valamit, akkor nem a vállalt magzatok számát kell a születési osztályok ágyszámához igazítani, hanem fordítva. Nem az oktatást és nevelést kell ideológiákhoz idomítani, hanem meg kell adni a mindenkinek kijáró egyetlen esélyt a boldogulásra. Nem a gyors nyereségnek kellene alárendelni a dolgozó ember értékét, hanem a közös haszonra kellene törekedni. Nem lehetne az igazságtalanságoknak és jogtalanságoknak áthullniuk a jogszabályok szítáján, hanem a becsületes embert kellene jutalmazni a munkájáért.

Hogy mi köze ennek az imádsághoz? Legyen elegendő indok, hogy mi sem a jelenünket, sem a jövőnket nem Isten nélkül képzeljük el, hanem az ő segítségére és áldására számítunk. Ezért lehetne, kellene szorgosan zörgetni azért, hogy áldás legyen minden tiszta, jó és becsületes szándékon, és Isten mentsen meg bennünket minden becstelenségtől, önzéstől és hiábavaló emberi elmeszülemény hatalmától. Kérni kell azt is, hogy visszatérjünk a könyörgés lelkéhez, a lelki órákhoz, szavakhoz, világlátáshoz, s hogy a keresztény egyház ne fáradjon meg őrállói feladatában. És mindezen túl meg kellene fogni minden jó szándékú ember kezét is, hátha megéreznek valamit még a kezünkön az összekulcsolt ujjak biztató szorításából.

És még valami: kérjetelek, és adatik nektek! – így szól Jézus Krisztus parancsa. Boldog az a nemzedék, amelyet ez a reménység őriz meg minden csüggedéstől, terméketlenségtől és hitehagyástól a jövő számára. Hiszen a jövő most épül, tehát: rogate! Imádkozzatok!

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

Cantate!

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén szolgáló énekkarok részére szervezett Cantate vasárnapi kerületi kórustalálkozó helyszíne az idén Keszthely volt. Ezúttal a komáromi, a répcelaki, a kaposvári, valamint az oroszlányi gyülekezet énekkara mutatkozott be. A kórusok a délelőtti istentisztelet liturgiájában is szolgáltak, majd délután bemutatták műsorukat. A zsűri ebben az évben a répcelaki gyülekezet énekkarának ítélte oda a Weltler Ödön-émlékplakettet.

■ MENYES GYULA

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Gyöngyös, 2007. május 19., szombat

Új kezdet!

- 9.00: Gyülekezés, énektanulás, éneklés
- 9.45: Köszöntő: Blatniczky János Dániel kerületi missziói lelkész
- 10.00: Új kezdet Gyöngyösön – rögtönzött riport: dr. Fabiny Tamás püspök és Fatalin Helga hatvan-gyöngyösi lelkész
- 10.15: Bevezető énekes szolgálat
- 10.30: „Én újat cselekszem...” (Ézs 43,19a): Balicza Iván budavári lelkész
- 11.30: Csoportos beszélgetés
- 13.00: Ebéd; az ebédszünetben egyházmegyék képes bemutatkozása
- 14.00: Párhuzamos programok: játékos, szabadtéri ifjúsági óra sok zenével fiataloknak; a nagytarcsa-péceli Jubilate kórus szolgálat
- 15.00: Gyöngyösi perspektíva – a riport folytatása (dr. Fabiny Tamás püspök és gyöngyösi gyülekezeti tagok)
- 15.15: Úrvacsorai istentisztelet: Új teremtés (2Kor 5,17): Tóth Melinda Borsod-Heves megyei missziói lelkész
- 15.45: Zárzó, hirdetések; úti áldás: dr. Fabiny Tamás püspök

Külön szeretettel hívjuk az egyházmegyék fiataljait és a kisgyermekes családokat is! Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról egész nap gondoskodunk!
 Helyszín: Kolping Ház (3200 Gyöngyös, Török Ignác u. 1.)
 Kérjük, a jelentkezéseket május 10-ig adják le!

Blatniczky János Dániel kerületi missziós lelkész
 2699 Szügy, Rákóczi u. 55.

Tel.: 35/344-319; mobil: 20/824-2856
 E-mail: szugy@lutheran.hu; <http://szugy.lutheran.hu/misszioinap>

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben

Budapest-Rákoskeresztúr, 2007. május 19., szombat

Új kezdet!

- 9.30: Gyülekezés, énektanulás a templomban
- 9.45: Köszöntő: Kósa László lelkész
- 10.00: „Én újat cselekszem...” (Ézs 43,19a): Gáncs Péter püspök és Szabóné Mátrai Marianna püspök helyettes témafelvezető dialógusa
- 11.00: Csoportos beszélgetés az iskolában
- 12.30: Ebéd az iskola éttermében
- 13.30: Kerületi díjak átadása a templomban
- 14.00: Bemutatkozik a vendéglátó Pesti Evangélikus Egyházmegye – bizonyágtétel képpben, hangban, zenében: Győri Gábor esperes
- 15.30: Igei útravaló: Új teremtés (2Kor 5,17): Lászlóné Házi Magdolna lelkész; elbocsátás, áldás: Kis János kerületi missziói lelkész

Az autók és a buszok a templom környékén parkolhatnak. Megközelíthető az Örs vezér térről induló fekete 61-es busszal. Kérjük, a jelentkezéseket május 10-ig adják le!

Kis János kerületi missziói lelkész
 6000 Kecskemét, Szabadság tér 3.
 Tel./fax: 76/323-506; mobil: 20/824-3398
 E-mail: janos.kis@lutheran.hu

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

Győr, Öregtemplom, 2007. május 19., szombat

Új kezdet!

- 9.00: Gyülekezés, énektanulás
- 9.45: Köszöntő: Verasztó János kerületi missziói lelkész
- 10.30: „Én újat cselekszem...” (Ézs 43,19a): Sevevényi János országos missziói lelkész
- 11.30: Csoportos beszélgetés – az iskola tantermeiben egyházmegyénként három-három csoportvezető lelkéssel
- 13.00: Ebéd az iskola éttermében és az udvaron
- 14.00: Bemutatkozik a férfinmisszió: Koháry Ferenc lelkész
- 14.30: A Pécsi gospelkórus koncertje
- 15.15: Úrvacsorai istentisztelet: Új teremtés (2Kor 5,17): Ittész János elnök-püspök
- 15.45: Zárzó, hirdetések; úti áldás: Csorba János lelkész

Gyermekfelügyeletről egész nap gondoskodunk. Kérjük, a jelentkezéseket május 14-ig adják le!

Verasztó János kerületi missziói lelkész
 9653 Répcelak, Bartók B. u. 44.
 Tel./fax: 95/370-607; mobil: 20/824-2872
 E-mail: evgyul@repcenet.hu, <http://repcelak.lutheran.hu>

É L Ő V Í Z

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP (ROGATE) – Jak 1,22–27

Rogate: imádkozatok!

„Imádkozni azt jelenti, hogy Istenre tekintek, és hagyom, hogy ő énrám tekintsen” – vallotta *Gerhard Tersteegen*. Az idézett mondat is jelzi, hogy Tersteegen milyen mélyen ragadta meg az imádkozás jelentőségét. Az ismert énekszerző a 18. században élt. Gyakran használt és kedvelt éneke: „Itt az Isten köztünk...” (ÉÉ 280) Az imádság vasárnapján az ebből a Tersteegen-énekből vett idézetekhez kapcsolom mondanivalómat (az eredeti német szöveg alapján).

Tersteegen először az imádatra szólít fel. Talán sokan vannak, akik nem tudják, hogy mi az az imádat. Azt tudjuk, hogy van hálaadó, bűnvalló és kéri ima. De mindezeknél fontosabb az imádat. Az imádat lényege az, hogy nem Isten ajándékaiért adunk hálát, hanem érte, önmagáért, mert ő jó, kegyelmes, és bármit ad, az a javunkra van.

Imádkozás közben minden hallgasson el bennünk. Ez meglepő. Nem azt mondja, hogy öntsük ki a szívünket, mondjuk el a kéréseinket. Mert gondoljuk meg, mi is lakik bennünk, és mit kell elnémitani: önteltség, önsajnálát, panasz, vádaskodás, kritika, zúgolódás...

Imádkozás közben bensőleg hajoljunk meg Isten előtt. Ha ez nincs, akkor csak szavakban közeledem, de a szívem távol van Istentől. Igazi ima, Istennel való igazi beszélgetés nincs benső meghajlás nélkül. A 46. zsolttár 11. verse ezt így mondja: „Csendesedjétek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten!” (Károli-fordítás) Ez az elismerés – a meghajlás! Isten nagyságának, szentségének, cselekedeteinek, vezetésének bizalommal való elfogadása.

Ha az imádkozásban megtapasztaltuk, átéltük a csendet, akkor nem érezzük csupán külsőségné azt, amit énekünk német szövegének első versszakában olvassunk: *lehuny szemmel* áldásos az imádkozás. Persze ezt nem mint külsőséget ajánljuk, hanem azért, mert tudjuk, hogy a szemünkön keresztül jönnek hozzánk a világ hol csábító, hol ijesztő kísértései. Mennyire tapasztaljuk ezt a templomban, az istentiszteleten! Prédikáció vagy imádság közben késvé bejön valaki, és eszembe jut mindaz, amit tudok róla... Vagy nézem a ruháját, a kalapját...

Ha engedjük, a környezetünk, a „világ” uralkodik rajtunk. Ima közben különösen nagy szükségünk van arra, amit a zsolttáros így fejez ki: „Szemem állandóan az Úrra néz...” (25,15a) Ez segít kizárni mindazt, ami Istentől el akar választani minket.

Befejezésül még annyit: imádkozni nemcsak Rogate vasárnapján, nemcsak istentiszteleten vagy otthon a csendes perceinkben lehet, hanem bármikor, bárhol. Munka közben, közlekedés közben is „beszélgethetünk” Istennel, elmondhatjuk neki gondolatainkat. Mert Isten mindenütt jelen van. Ha szólunk hozzá, ő meghallja. És jegyezzük meg azt is jól, hogy meg nem hallgatott imádság nincs.

■ GÁNC S ALADÁR

SEMPER REFORMANDA

„Aki nem imádkozik Istenhez, s nem hívja segítségül szükségében, az bizony nem tartja őt Istennek, nem adja meg neki isteni dicsőségét.”

► Luther Márton: Így imádkozzál! (Balikó Zoltán fordítása)

www.evelet.hu

Mint ismeretes, az Evangélikus Életben megjelenő írások egy hét késleltetéssel kerülnek az EvÉlet on-line adatbázisába. A nyomtatott szám második oldalának rovatai azonban a megjelenéssel egyidejűleg teljes terjedelmükben elolvashatók, illetőleg letölthetők.

Istenarc, emberarc

Olyan világban élni, ahol minden tükör torzít, rettenetes lenne. Az elvarázsolt kastélyban persze jó poén, és tetszik is mindenkinek, hogy az egyik tükörben dagadt, alacsony és tömzsi álvalója, míg a másikban sudár, karcsú, filigrán alakja köszön vissza. Ám az ilyen kép hazug. El is felejtethetjük hamar.

Arra sem gondolunk sokat, hogy reggel milyen arc nézett ránk a tükörből. Pedig ennek már lenne értelme, hiszen ilyenkor tetten érhetők a még nem megfigyelt, nem kikozmetikázott, azaz a valódi érzelmek, a megélt dolgok nyomai, a fény vagy hiánya a tekintetünkben és így tovább. Emberarcunkat, a valódit – amely lelki, belső „vonások” bonyolult rajzolata – az ige tükrében látni még kevésbé vidám dolog... Jó lenne, ha Isten, aki teremtett bennünket, s akinek minden pillanatban rajtunk nyugszik a tekintete, valamint embertársaink, életünk útjársai ezt a valódi arcot látva gyönyörködhetnének bennünk... De hogyan lehetséges ez, lehetséges egyáltalán?

Luther sommás, szókimondó kritikával szól *Jakab leveléről*: az ítélet tüzének próbáját ki nem álló szalmalevelnek nevezte a megigazulás Pálétól eltérő értelmezése miatt, illetve azért, mert egyszer sem hivatkozik Jézus Krisztus személyére, megváltó halálára és feltámadására. Jakab és Pál apostol teológiájának összevetése hallatlanul izgalmas feladat, hi-

szén nem kevesebbről, mint életünkről, üdvösségünkről van szó! S ezért fontos, hogy értsük, jól értsük mindkettőjüket, jelen esetben Jakabot, akinek soraiiban a figyelmeztetésük lüktet: „...be ne csapjátok magatokat.” (21. vers)

Igen, ilyenek vagyunk: halljuk az ígét, de a szívünk kemény, és tetteinkkel vétekezünk Isten és ember ellen. Közben mégis hívőnek hisszük, valljuk magunkat. Becsapjuk önmagunkat és a világot is, mert nem cselekedjük az ígét, noha erre kaptunk Istentől esélyt, lehetőséget, küldetést és mindenekfeletti erőt – tőle magától! Végeredményben boldogtalanok vagyunk – vö. Lk 11,28.

Az ige teremtő szó. Nem statikus és néma, hanem élet, mozgás, lüktetés, a szeretet kreativitása bennünk. Naponta megújuló mozdulat, tett, gesztus, amely örömmel tölti be azt is, aki kapja, s azt is, aki adja (25. vers). Hozzánk Istentől érkeznek: a belőle fakadó hit átmelegít, szétárad, s megszépíti vonásainkat. Krisztus igéjével „odukat és kriptákat pattant” (*Ady Endre*), élővé tesz lelki holtakat... Higgyük el – vagy mert az élet nagy dolgaiban másodkézből véve semmi sem jó: inkább próbáljuk ki!

A kegyesség (27. vers) ma talán ódivatú fogalom, noha naponként szembesülünk a kegyetlenség (nem csak a szójáték juttatja eszembe) megannyi formájával. Jakab a konkrét tennivalók példáján át mutat utat. Nem hagyható ki közülük a

nyelv megfigyelmezésére való utalás sem: Rogate vasárnapján ajkunk ugyan kér, de hányszor szalad ki rajta indulatból, gyűlöletből kimondott szó, amely sebez!

Nem, nem a cselekedet üdvözít. Krisztus nélkül semmik vagyunk. Általa, az Isten szeretetének és üdvözítő akaratának az ő arcán való megismerése által mégis azzá lehetünk, akinek ő szán bennünket. S ez felszabadító hír: a Megváltóhoz kötöttség maga a teljes szabadság, amelyet senki és semmi nem vehet már el tőlünk. Hogy Isten szeret, és Krisztust értünk adta – tény. Ebből kiindulva a hála mozdít tetterre, a befogadott ige akar tagjainkon át Istentől prédikálni.

Sok riportalannal hozott már össze a munkám, s a cselekvő hit megannyi példáját láttam sorsukon keresztül. Ami közös ezekben az emberekben, az egyfajta kisugárzás volt, amely harmóniát vont köréjük: összhangja a mélyen megélt hitnek és az Istentől tanúskodó életnek. Szépek voltak, vonzóak, követésre méltók. Emberek, akik egy istenarcot látva felismerték küldetésüket.

Ez nekünk is megadatik. Saját erőnkkel, képességeinkkel – korlátai miatt – nem jutnánk messzire... A törvény megmutatja igazi valónk, mint a reggeli tükör a nem kozmetikázott arcot. De Isten nem elveszíteni, hanem megmenteni akar minket, és ez örömünk forrása. Az evangélium felszabadít! Ki más tehetne erről bi-

A VASÁRNAP IGÉJE

zonságot, mint mi, akik megtapasztaltuk? Mert amikor halljuk az ígét, amikor vesszük a szentséget – amikor a gyermeket a keresztségben Isten magához ölelő szeretetében tudjuk, az úrvacsorában pedig magát Krisztust vesszük magukhoz –, nem rabokká, hanem Isten igazi szabadságának részesévé válunk. A hála és a szeretet belőle fakad, és így terem tetteket, mert nem is lehet másként...

„Egy istenarc van eltemetve bennem, / S most ást, kapát, csákányt ragadok, / Testvéreim, jertek, segítsétek, / Egy kapa-vágást ti is tegyetek, / Mert az az arc igazán én vagyok.” (*Reményik Sándor: Istenarc*)

■ KÖHÁTI DÓRA

Imádkozunk! Úr Jézus, támassz bennem cselekvő hitet. Megvallom, sokszor vagyok lusta, kényelmes vagy önző, és nem teszem azt, amire te küldtél engem. Sok rossz szó, méltatlan tett terheli lelkiismeretemet. Bár méltatlan vagyok jószágodra, mégis, kérlek, ne fordulj el tőlem! Imádságomat fogadd úgy, amint azt hozzád küldöm: benned teljes szívből bízva és téged kérve, hogy gyermekeid, tanítványod lehessenek, maradhassak mindörökké. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mennyei Atyánk, hallgasd meg gyermekeid könyörgését. Fogadd hálánkat gondoskodásodért, melyet nap mint nap megtapasztalunk. Ne fordítsd el tőlünk orcádat bűneink miatt, hanem Krisztus érdeméért figyelj ránk, és taníts minket imádkozni akaratod szerint most, mikor színed elé visszük kéréseinket.

[Lektor:] Mindenekelőtt arra van szükségünk, hogy útmutatásod szerint éljünk, ezért add Szentlelkedet, hogy hitünket erősítsd, és lábunkat a jó útra térítsd. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Egyházunkért, gyülekezetünkért érzett felelősségünk arra indít, hogy miként Mózes eszedet előtted, mi is kérjünk téged arra, hogy bűneink ellenére ne hagyj el minket, növeld hitünket és összetartásunkat. Ne tévesszük soha szem elől, hogy te azért küldtél minket a világba, hogy rólad tanúskodjunk. Támogass

minket Szentlelkeddel, hogy felismerjük ezt a lehetőséget, és éljünk is vele – mindenki a maga helyén – nagyobb és kisebb közösségeinkben egyaránt. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Adj felelősséget a vezetőknek, hogy ne csak a maguk hasznát, hanem egész magyar népünk előbbre jutását tartsák szem előtt. Láttasd meg velünk feladatainkat, hogy megtehessek azt, amit reánk bízál a magunk épülésére és embertársaink javára. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk az elesettekért, a hitükben ingadozókat. Te adj jó napokat és kitartást a nehézségek között is! Betegséggel, nehézségekkel és a gyász fájdalommal küzdő testvéreinknek adj enyhülést és reményt. Mindannyiunk hitét erősítsd igédde, hogy ne feled-

keny hallgatói, hanem tevékeny megtartói legyünk akaratodnak, és megtapasztaljuk, hogy érdemes benned bízunk, mert soha nem hagyod el a tiedet. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Urunk, te ismered örömünket, bánatunkat, gondolatainkat és szándékainkat, ezért bizalommal visszük eléd kéréseinket, mert megígérted, hogy meghallgatod híveidet. Add, hogy tudjunk az örök élet felől közelíteni a földi élet nehézségeihez. Kérünk téged, hogy a körülöttünk lévők is megtapasztalhassák, hogy akik Krisztusban bíznak, azoknak minden a javukra van. Tedd teljessé örömünket, erősítsd hitünket, és add szívünkbe a te békédet. Jézus Krisztus, a mi Urunk és Megváltónk nevében kérünk: hallgass meg minket.

[Gyülekezet:] Ámen.

» SORSFAGGATÓ «

Egy kántor a Faszorból

► Ez alkalommal egy művészettörténeti írását olvashatják arról, hogy mit jelent számára az egyházzene és a kántori szolgálat. A „Sorsfaggató” felcím alatt megjelent három cikk jól mutatja, mennyire különböző előzmények után juthatnak el emberek ugyanahhoz a szolgálathoz. (E. Zs.)

Csak baráti beszélgetésekből tudom, milyen ma Magyarországon evangélikus kántornak lenni. Tapasztalataim csupán egy gyülekezeztől, a budapest-fasoriról vannak.

Ebben a gyülekezetben kereszteltek meg, itt konfirmáltak. Mint zongorázni tanuló kisfiút egy szeretetvendégségen való harmóniumozás után vett rá a lelkesünk, *Muntag Andoré*, hogy menjek el a főtí kántorképző tanfolyamra. Nem gondoltam akkor, hogy milyen életre szóló kapcsolat veszi ezzel kezdetét. Fót karizmatikus lelkesége rabul ejtett, azóta sem telt el úgy nyár, hogy valamennyi időt ott ne töltöttem volna.

Másik elindított a kántori pályán lelkes-organistánk, *Gáncs Aladár* volt. Mai

fejjel alig értem, hogyan engedhetett tizen-egynéhány éves gyermekként gyakorolni az orgonáján, vagy hogyan merete rám bízni az istentiszteleten az orgonajátékot. Hamarosan mindig én játszottam, ha ő prédikált – néhány igehirdetésére több mint húsz év távolából is emlékszem. Az orgona és *Bach* zenéje iránti lelkesedése elfelejtette velem tehetségem korlátait. Hihetetlen erejű példakép volt számomra.

A harmadik lelkesítőm nem személy, hanem tárgy: a fasori orgona. Külső szemlélő számára talán tökéletlen hangszer. Huszonegy regiszterével nem nagy, átépítési miatt nem eredeti, elektromos traktúrja sem ideális. De hangja, amely tökéletes összhangban van a jó akusztikájú templomtérrel, ma is lenyűgöz. A hihetetlen finomságtól a magasatos erőig minden megtalálható benne. Egy kántori életre elég ez a hangszer.

Ez a templom és ez a hangszer igényessé szorítja az embert. Nem lettem muzsikós, de az egyetemi latin- és művészettörténeti tanulmányok mellett folytattam az orgonálást. Egy ösztöndíj segítségével felsőfokú egyházzenei végzettséget szerezhettem Németországban. Ma is kétféle életet élek: hét közben múzeumi munkát

végzek, a vasárnap a kántorságé. És ez nem könnyű feladat. Szakmai karrieremet bizony gátolja ez a szétforgácsolódás. Ugyanakkor nem tudom kántorság nélkül elképzelni az életemet. Olykor nehezen megyek el vasárnap orgonálni, de ha a munkám miatt egy-egy vasárnap külföldi templomban ér, nagyon hiányzik az orgonám és a gyülekezetem.

A gyülekezet közössége hihetetlen erő. A mai fasori gyülekezet nem a múlt hatalmas gyülekezete. De ez a kicsiny közösség családias, és nagy szeretettel vesz körül. A kicsinység azért néha fáj. Sok istentiszteleten egyedül vagyok a karzaton, és ez a magány nem kellemes. Hálás lehetek azonban lelkeseimért. *Szirmai Zoltán*, majd *Aradi György* megbecsülte a kántori munkát, és tudta: a hangszerre is áldozni kell, hogy méltó módon végezhesse szolgálatát.

Nagyon ritka, hogy egy istentiszteleten nem én ülök az orgonánál. Nem fél-

tékénység ez, és nem is bizalmatlanság. De akárki játszik helyettem, még ha jobban is, mint én, gyakran kapok megjegyzést a gyülekezet tagjaitól, hogy észre vették: nem én orgonáltam. A kántori szolgálat számomra rendet és állandóságot jelent. Az ének akkor szól szépen, ha a gyülekezet és kántora összeszokott párost alkot. Alig hiszem, hogy ma egy fővárosi ember a templomon kívül bárhol is énekelne. Ezért is vagyok nagyon boldog, hogy hallom a gyülekezetemet énekelni. Természetes, hogy együtt is énekel velük minden versszakot. Ha például torokfájás miatt ez nem megy, a gyülekezetet is nehezebb vezetnem.

A változatosságról az istentiszteleten hallható orgonaművek gondoskodnak. Ritkán használók közközben forgó gyűjteményeket, szeretem kevésbé ismert szerzők darabjait játszani. Sok kincset fedezhetek fel így magam és a gyülekezet számára. Szerencsés helyzetben vagyok: a korai barokktól a romantikaig sok minden jól szól a hangszeremen.

És szerencsés a helyzetem egyébként is. Amikor máshol orgonáló barátaimmal beszélgetek, gyakran elámulok, milyen jó dolgom van.

■ GÁLOS MIKLÓS

A békesség ünnepe

A folyó partján ülünk mindannyian, tekintetünkkel a lassan hömpölygő hatalmas víz szürkés-ezüstös fényjátékát figyeljük. A túlsó partot véges-vegig dús lombú fák szegélyezik.

Emlékeztünkbe idézzük egy régen élt próféta, Ezékiel döbbenetes látomását. Ő azt hirdette egykor, hogy a templom küszöbe alól forrás fakad, s a víz egyre csak árad majd, a keskeny érből patakka duzzad, majd folyóvá szélesedik. Beleömlik a sósá vált tengerbe, és meggyógyítja. A folyó partján mindenütt fák nőnek, sarjad az élet a sivatagban. Lombjuk nem hervad el, havonta termő gyümölcsük eledel lesz,

fárad a folyó". És mi vagyunk azok is, akik átéljük a csodát: a hit születését. Mi vagyunk, akik – hajón vagy parton – együtt lehetünk Jézussal. Mert ő velünk marad. Néhány csepp víz érinti homlokunkat. Emlékeztet keresztségünkre: arra, hogy hozzá tartozunk. Az élő víz tisztít, életet, megújít mindnyájunkat...

Nézzük az oltárt ott az uszályon. Jézus testére, vérére, életajándékára tekintünk. Arra, ami békességet szerzett Isten világa és az embervilág között. A hajóhídon át most majd elér hozzánk: mindannyian részeseiünk a békesség ajándékából. „Test-vér”-ré válunk magunk is: béketeremtők. Egymás kezét fogjuk. Összetartozunk, egy nagy közösségként. Talán ez az a pillanat, amely majd sokáig elkísér, amelyre jó lesz majd visszaemlékezni. Folyó, hajó, part, híd: Isten szeretetének képei velünk maradnak. És velünk marad ő, amint megígérte.

A béke ereje indít. Visszavezet oda, ahonnan jöttünk, ahol a helyünk van, ahol várnak ránk. Azokhoz, akik között küldetésünk van. Talán kicsit másképp érzünk meg, mint amikor elindultunk. A béke ereje indít.

Testvéreim! Menjete el, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Hirdessétek, hogy Jézus Krisztus az élet vize, aki megtisztít és megújít mindnyájunkat. Hirdessétek, hogy ő az, aki mindenkit követésére hív, és népét – az egyház hajóját – céljához segíti. Hirdessétek, hogy Jézus Krisztus a mi teljes békességünk. Ő az, aki halála és feltámadása által hida teremtett ég és föld között, ember és embertársa között. Megtapasztaltátok a kegyelem, a bűnbocsánat örömét. Legyetek hát ti is a békesség követői és Isten szeretetének eszközei az emberek között!

■ VARGA GYÖNGYI

A paksi találkozó honlapja most már zavartalanul működik a <http://talalkozo.lutheran.hu/> címen. Az eddigi kérséért mindenkitől elnézést kérünk.

A szervezők

BÉKESSÉG NÉKTEK!

5. Országos Evangélikus Találkozó Paks, 2007. június 22-23.

Jelenlegi felhívás határideje: 2007. április 30-ig.

Információ: <http://talalkozo.lutheran.hu/>

levelük pedig orvosság. Halak nyüzsögnek a folyóban, partjainál halászok állnak hálóikkal...

A folyó partján ülünk. Tekintetünket magához vonzza az uszály közepén felállított nagy kereszt a ráerősített hálókkal. Jézusra gondolunk. Emlékeztünkbe idézzük az evangéliumot, amikor a hajóból tanította a sokaságot, a nagy halfogást, a halászok elhívását. Azt is, hogyan ismerték föl őt tanítványai a parton hűsvét után. És közben újra-éljük a régi történeteket. Mi vagyunk, akik ígére vagyunk, élet-újító üzenetre. Mi vagyunk, akik letesszük terhünket ott, „ahol el-

„Testvéri szó” egyházunk püspökeihez

Tisztelt Püspök Urak! Itt a tavasz, itt a konfirmációk ideje, amikor évről évre sok fiatal búcsúztatnak el a gyülekezetek. Természetesen hangsúlyozzuk, hogy a konfirmáció nem befejezés, hanem inkább kezdet. Sok erőfeszítést is tesznek a lelkészek azért, hogy ez így legyen, ennek ellenére a konfirmáció a jelenlegi egyházi gyakorlatban a legtöbb fiatal számára nem más, mint jó néhány évre búcsú a gyülekezettől, az istentisztelettől.

Ahhoz, hogy ez megváltozzon, radikális lépésre lenne szükség, hiszen a sok éve tartó igyekezet nem vezetett eredményre. Vannak dolgok, melyeket jó akaratral nem lehet megjavítani, mert alapjában rosszak. Nem lehet ugyanis elvárni, hogy tizenkét-tizenhárom éves fiatalok egy vagy két év oktatás után felnőtt, tudatos keresztényekké és egyháztagokká váljanak. Ez hosszabb időt vesz igénybe, tulajdonképpen egész életre szóló feladat, amelyet nem szabad egy ünnepélyes aktsussal befejezni.

A jövőben úgy kellene kezdeni a konfirmáció oktatást, hogy tudatosodjon a fiatalokban: amit most elkezdének, az egy folyamat. Nem lesz ünnepélyes befejezés egy vagy két év múlva, mert a hívó ember számára minden vasárnap konfirmáció, amikor az ige és a szentségek megerősítenek bennünket, és amikor mi igent mondunk, és megerősítjük, hogy életünket Istennel akarjuk élni. Ezt nem lehet egyetlen vasárnapon „elintézni”.

Igaz ugyan, amit az idősebbek sokszor elmondanak, hogy nekik milyen sokat jelentett a konfirmációi ünnep, de az harminc-negyven, esetleg még több évvel ezelőtt történt. Más világ volt, és annak vége.

Ebben a kérdésben szemléletváltásra van szükség, mert nem az oktatás az egyetlen és a legfontosabb feladat. A lelkészeknek nem kátétra van szükségük, hiszen nagyon jól tudják, hogy miként és mit kell tanítani, hanem abban kell nekik segítséget nyújtani, hogy miként lehet vonzóbbá tenni az istentisztelet fiataljaink számára is, és miként lehet egyéb alkalmak segítségével – játék, zene vagy talán a leckebe való segítség által – elérni, hogy a fiatalok örömmel jöjjenek hozzánk. Ezen a ponton nagy a gyülekezeti tagok felelőssége is.

Sok az ügyes fiatal lelkész, akinek van érzéke a fiatalokkal való beszélgetéshez; itt kell egymást segíteni, hogy ne folytatódjon a rossz a gyakorlat, még akkor se, ha egyesek bizonygatják is, hogy a konfirmáció számukra nagy élmény volt. A gyakorlat azt mutatja, hogy a legtöbb fiatal számára ennek az élménynek ma nincs folytatása. Természetesen vannak kivételek, de a helyzet általánosságban lehangoló.

Almodjunk nagyot és merészet, legyen bátorságunk megszüntetni azt, ami rossz, megszüntetni az egyszeri konfirmációt, és elindítani azt az életre szóló folyamatot, amely konfirmáció vasárnapról vasárnapra!

Jöhetnek a jó ötletek arról, hogy ezt miként lehet elindítani és megvalósítani, miként befolyásolhatja ez az istentisztelet, miként lehet a gyülekezetet ráhangolni az új elképzelésre, hogy ősszel talán már így kezdhessünk.

■ SZILAS ATTILA

KÉPINK TILUSZTRÁCIÓ

Nagyocska képzés, avagy mennyit ér a félvezető?

► Mi történik fiataljaink többségével a konfirmáció után? Vélhetően kikonfirmálódnak a gyülekezetekből. Véget ér a hitoktatás, nem látogatják már kötelező szorgalommal az istentiszteleteket sem, és a nyári táborozás után lassan elmaradnak gyülekezetekből. A továbbtanulás és a felnőtté válás lépései egyre távolabb viszik őket közösségeinktől. Két bakonyi gyülekezet szakítani kívánt e rossz hagyománnyal...

Igényesen berendezett új gyülekezeti házban a sári gyülekezet adott helyet az elmúlt hét végén a Magyarországon első ízben megrendezett Nagyocska képzésnek. A „nagyocska” kifejezés – éppen úgy, mint a képzés alapötlete és programja – Finnországból származik.

Északi testvéreinknél a konfirmációs oktatás java része nyári és őszi táborokban történik. E táborokban a már konfirmálódott fiatalok is részt vehetnek mint idősebb testvérek. Ők megfelelő válogatás és egy tanfolyam elvégzése után a táborvezetők munkáját segítik. A sári és a bakonyicsarnyei gyülekezet testvér-gyülekezeti kapcsolatok révén értesült e programról. A jó példán fellelkesülve 2000 óta táboroztatnak konfirmándusokat.

A konfirmandustábor gyakorlatilag egy tanulmányi kirándulás, mely a közösségépítésen túl az egyháztörténeti és egyházismereti tudásra helyezi a fő hangsúlyokat. Az első tábor sikerét követően a fiatalokban természetes módon jelentkezett a tábor megisméltése iránti igény. Szorgalmas ifjúsági munkájuk jutalmaként már a következő évben „idősebb” testvérek vehettek részt a konfirmandustáborban. Ők – ahogy mondják – amolyan „félvezetők”. Egykor majd értékes segítők lehetnek; egyelőre félig-meddig maguk is vezetésre szorulnak.

A rendszeres testvér-gyülekezeti kapcsolatok kiváló lehetősé-

get kínálnak a szakmai tapasztalatszerzéshez. A legutóbbi finnországi kirándulás alkalmával Anna-Majja Viljanen, a nivalai gyülekezetből elszármazott lelkész testvérünk ajánlotta fel kedves segítségét a magyarországi Nagyocska képzéshez. Így került sor a pályázati pénzből szépen berendezett gyülekezeti ház felső szintjén a nyolcfőnyi kis csoport bentlakásos képzésére.

A tanfolyam intenzitása, magas színvonalra e sorok – konferenciákban járatos – szerzőjét is meglepte. A másfél órás blokkokba sűrített foglalkozásokat húszperces szünetek tarkították. A munka olykor komoly figyelmet igényelt, máskor fergeteges jókedvben haladt.

Az előadások hat témakört – játékos ismerkedés, imádság, egyház-, bibliaismeret, lelkigonozási alapok, csoportvezetés és -elmélet – jártak körül. A csatka zárandokhely felkeresése közben közösségformáló, jó beszélgetés alakult ki a kirándulók között. Az idő úgy repült, mint jóízű nevetés a szelben. Így talán nem csoda, ha a hétvége kiértékelése során csak a képzés rövidségét rótták fel hiányosságként a szervezőknek...

A diplomás „nagyocskák” és az őket képző gyülekezeti közösségek valójában a soron következő táborokban és gyülekezeti rendezvényeken vizsgáznak majd le. Vajon kapnak-e lehetőséget a fiatalok a gyülekezeti szolgálatra?

■ SZARKA ISTVÁN

Egymásnak létrafokai lehetünk

Gyülekezetek meglátogatása során gyakran tapasztalom: a templomon nincs feltüntetve, hogy evangélikus, valamint az arra járók arról sem értesülhetnek, hogy mikor tartanak ott istentiszteletet. Olykor az is valóságos nyomozó munkát igényel, hogy hol lakik és mikor érhető el a lelkész. (Még olyanról is hallottam, hogy a lelképásztornak, Isten nagyobb dicsőségére, titkos telefonszáma van.) Attól tartok, hogy mindez nem az öskeresztényeknek a nyilvánosság elől elrejtett katabavilágát idézi fel, sokkal inkább önmaga leépüléséről és bezárkózásáról állít ki dicstelen bizonyítványt az adott evangélikus közösség.

Azt is megfigyeltem, hogy a templomokból sokszor hiányzik az iratterjesztés, de még csak a hirdetésekben sem hívják föl a figyelmet példának okáért az *Evangélikus Életre*. Egyik püspökelődöm ironikusan azt szokta mondani, hogy amit az egyház titkosítani akar, közreadja püspöki körlevélben, azt ugyanis nem olvassák a lelkészek...

Mi lehet az oka az érdektelenségnek és a mai világban oly sokat emlegetett PR ilyen mértékű elhanyagolásának? Az adott gyülekezetekben ettől eltekintve még folyhat nagyon szép munka, engem azonban továbbgondolásra késztet mindez. Egy ilyen arculatú közösség

lelkészi vagy világi vezetője valami ilyesmit sugall: az én (egy)házam az én váram! Ezért aztán jól be is zárkózom, szellemi-lelki vizesárokka veszem körbe magamat, szilárdnak hitt meggyőződésem bástyái mögül szemlélem a külvilágot. Néha azért kipillantok a lőrésen, sőt őseimtől örökölt karabélyomból olykor ki is lövöm az elégedetlenség vagy a kritika lövedékeit.

Nem jó ez így. Le kellene tennünk a rozsdás fegyvereket, és rá kellene döb-bennünk: összetartozunk. Mely igazság rejlik *Luther Márton* 1522. november 9-én elmondott prédikációjában, amelyben a következőképpen bátorította a fájdalmasan megosztott wittenbergi gyülekezetet: „Nem egyedül vagyunk hivatottak a mennybe jutni, hanem azokat a testvéreinket is magunkkal kell vinnünk, akiket most nem tartunk barátainknak.”

Nem idézhetjük elgyszer *Csoóri Sándor* sem, aki *Vendégeim* című prózaversé végén így ír: „Látunk kell egymást, hogy láthatók legyünk. / Hallanunk egymást, hogy hallhatók.”

A hatékony missziói munka és az érdemi társadalmi jelenlét feltétele, hogy a különféle egyházi munkaágak összeérjenek, sőt fogaskerékszerűen egymásba kapaszkodjanak. Gyülekezeti szolgálat, egyházi iskolák, sajtómunka, külkapcsolatok, lelkész- és munkatársképzés:

ÉGTÁJOLÓ

mind-mind egy-egy fogaskerék. Ezek ne önmagukban forogjanak, hanem egymásba illeszkedve kölcsönösen hajtsák is egymást!

A gyülekezeti életben jó lenne bátrabban hasznosítani például az *Evangélikus Hittudományi Egyetemen* végzett kutatások eredményeit vagy felhasználni az egyházunk által kiadott könyveket és folyóiratokat. A sajtómunkától ugyanakkor joggal várható el, hogy az a szó legjobb értelmében kiszolgálja a gyülekezetet és az intézmények igényeit. Nem elég, ha valaki a saját munkatérületén áll helyt, hanem jó, ha kitekintéssel van mások szolgálatára is. A hatékonyság alapfeltétele ez. Tarthatatlan, hogy a gyülekezetek ne támogassák érdemi módon az egyházi iskolákat és szeretetintézményeket, de az is, hogy azok munkatársai ne tájékozódjanak rendszeresen egyházi lapjainkból.

Egymásra vagyunk utalva. Miért várjuk el, hogy az 1%-os adófelajánlásokkal kapcsolatos felhívást közérdekű közle-

ményként sugározza a rádió és a televízió, ha faliújságjainkra nem tesszük ki a róla tájékoztató plakátot? Miként szeretnénk széles körben ismertté tenni a kiadónk által megjelentetett könyveket, ha saját periodikánkban nem közlünk róluk recenziót? Hogyan mennének el híveink egy missziói napra vagy egyházkerületi találkozóra, ha a lelképásztornak nem bátorítja őket rá? Hol hívhatnák fel az emberek figyelmét egy-egy vallási műsorra, ha nem a szószéki hirdetésben? Persze, „a szél arra fúj, amerre akar” (Jn 3,8), ám ha magunk megrestülünk, miként várhatjuk el mások segítségét?

Ahogy a lelkészeket és presbitereket arra kérem: lássanak túl gyülekezetük határára, úgy fordulok most a közegyházban dolgozó munkatársakhoz is: soha ne felejtsek el, hogy szolgálatuk értelmét azok a hívek jelentik, akik soha nem válhatnak pusztá számammá vagy karterekadattá.

Az egyház: Krisztus teste (1Kor 12,12). Mozgásunk esetlen lesz, ha nem hangoljuk össze az egyes testrészek tevékenységét. Az apostoli ige fényében nem lehet kétséges, hogy az egyes szervek tevékenységét bizony össze kell hangolnunk. Egyik a másikat még erősítheti is. Apró, de szép példát kaptam erre a nap. Egyik lelkészünk elhatározta, hogy szolgálati autója hátsó szélvédőjén,

amolyan mozgó hirdetésként, egyházunk elérhetőségét és technikai számát jeleníti meg. Nem várt központi utasításra, hanem ötletesen megvalósított egy jó gondolatot.

Összetartozunk. Együttműködésre ítéltünk. *Sütő András Káin és Ábel* című drámájának végén a testvérét féltékenységből megölné Káin így kesereg: „Nem akartalak sohase megölni. Egymásnak létrafokai lehetünk volna. Magam szakítottam ki e létrafokot az Éden fája alatt...”

Vigyázzunk egymásra. Őrizkedjünk attól, hogy – hasonlóan az első testvérpárhoz – éppen az oltár körül támadjon köztünk gyűlölség. Talán még nem késő. Egymásnak létrafokai lehetünk. Ha ez megvalósul, akkor nem zuhanó vagy süllyedő, hanem emelkedő egyház leszünk.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

HIRDETÉS

Meghívó Paul Gerhardt-émlékünnepségre

Az Evangélikus Országos Gyűjtemények szervezésében május 12-én, szombaton 17 órakor emlékülésre kerül sor a Deák téri evangélikus templomban az énekszerző születésének 400. évfordulóján.

Előadást tart dr. Hubert Gabriella. Igét hirdet ifj. Hafenscher Károly.

J. S. Bach *Liebster Jesu, mein Verlangen* című kantatáját (BWV 32) a Lutheránia ének- és zenekar adja elő Kamp Salamon vezényletével.

A rendezvényen kedvezményes áron kapható *Kapi Béla Isten hárfása* című regényének új kiadása, melyet az Ordass Lajos Baráti Kör a költő születésének 400. és D. Kapi Béla püspök halálának 50. évfordulója alkalmából jelentetett meg.

HIRDETÉS

Múzeumi majális 2007

Helyszín: Evangélikus Országos Múzeum (Budapest V., Deák tér 4.)
Időpont: május 19. szombat, 11 órától 16.30-ig

A templomkerti színpadon:

- 11.00: Dalok gyermekeknek – Gryllus Vilmos műsora
- 12.00: Juhfia Jankó – gömöri népmese a Rozsnyói Meseszínház előadásában
- 13.00: A Renaissance Consort koncertje
- 14.00: Barokk koncert
- 15.00: Lengyel Anna pódiumbeszélgetése Polgár Rózsa kárpitművésszel
A Tariszenyákómvv bemutatója

Folyamatos programok: tárlatvezetés a múzeumban; időszaki kiállítás: *Vonalak és formák* – Polgár Rózsa kamarakiállítása; „Mesél a múlt” – játékok; kapualji tárlat; könyvadás; kézműves-foglalkozások

A programokon való részvétel és a majális idején a múzeumlátogatás ingyenes. Mindenkit szeretettel várunk!

HIRDETÉS

I. evangélikus borfesztivál

Borfesztivál, -verseny és szakmai nap lesz június 8–10-én Révfülöpon, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban, amelyre nagy szeretettel hívunk minden érdeklődő evangélikus borosgazdát.

A versenyre csak palackozott borokat lehet hozni (gazdánként legfeljebb háromféle bort). Az első harminc gazda jelentkezését fogadja el a felvételi bizottság. A „megmérettetés” igényes, független zsűri jelenlétében, országos borverseny szinten zajlik. Az előadásokat országos hírű szakemberek tartják.

PROGRAM

- *Péntek*: érkezés és borleadás 17 óráig a fajta és az évszámot megjelölésével; besorolás; szakmai előadás; fórum; beszélgetés pohárral a kézben
- *Szombat*: 9–12 óra között borbírálat a gazdák jelenlétében szakzsűri és társadalmi zsűri közreműködésével; ebéd; előadás; eredményhirdetés; nyílt bemutató; vacsora
- *Vasárnap*: értékelés, jövőtervezés; közös istentisztelet

Jelentkezni az oktatási központ címén (8253 Révfülöp, Füredi út 1.), illetve e-mailben lehet (revfulop@lutheran.hu). *Jelentkezési határidő*: május 22. (beérkezés). Részvételi díj teljes ellátással: 9500 Ft.

HIRDETÉS

The Ecumenical Diaconal Year Network is recruiting a new executive director for their Budapest-based office. EDYN is a network of ecumenical Christian voluntary service programmes that send and receive volunteers worldwide. The network represents its 17 members.

QUALIFICATIONS:

- University degree in a related field;
- Minimum 2 years experience in large project and organisation management with strengths in fund-raising, project proposal preparation, coordination and administration;
- Knowledge of and strong interest in the development of voluntary service in relation to: church structures and relations, youth policy, civil society, volunteering, non-formal education, mobility.
- Excellent spoken and written English with fluency in one or more European languages (Hungarian is an advantage);
- Proficient in Microsoft Office;
- Prior personal experience of voluntary service is desirable.

RESPONSIBILITIES:

- Capacity to negotiate with potential future members and partners;
- Develop fund-raising activities, proposals for new projects and be responsible for reporting of programme progress to the Board of Directors;
- Manage the financial, legal and administrative issues related to the office and the ongoing running of the office in accordance with EDYN's operating procedures;
- On the longer run supervise a small team and manage their duties;
- Prepare budgets, cash-flows, progress and financial reports;
- Organise international events;
- Other responsibilities as assigned by the Board of Directors.

SKILLS:

- Excellent writing, communication and presentation skills;
- Self-confidence, sense of initiative and ability to delegate;
- Excellent interpersonal, organisational and cross-cultural skills;
- Ability to work autonomously and with the Board of Directors.

Full-time position (40 hours/week) with a gross annual salary at approximately 12 000 euro (570 euro net/month). Due to Hungarian labour laws only applicants who do not require a Hungarian work permit can be considered (non-EU citizens should not apply unless legally resident in Hungary and in possession of a valid work permit). The closing date for applications is 1 June 2007. Interviews will take place on 18–19 June 2007.

Applications should be sent to the following e-mail address: edyn@edyn.org.

For further information about EDYN please visit our website: www.edyn.org.

For additional information regarding details of the application please contact one of the following Board members: Emese Závodi: zavodi.emese@zsinatiroda.hu; Anne Marie Boile: anbo@diakonissen.dk.

Lélekemelő épületek

„Apátságok és kolostorok” címmel vetít sorozatot az MTV

► **Huszonhat szerzetesrend életét, épületegyütteseit, társadalmi és természeti környezetét, kulturális és művészeti emlékeit mutatja be az a negyvennégy részes holland dokumentumfilm-sorozat, amellyel hente-háromszor találkozhatnak a nézők a Magyar Televízióban.**

Rohanó világunkban egyre többen érdeklődnek a szerzetesi élet nyugalmát sugárzó színhelyei, a kolostorok és az apátságok iránt. Turisták, zarándokok keresik fel őket; sokan az elmúlt idők építészetében gyönyörködnek, másokat viszont megérint az évszázadokon keresztül ápolott, nemzedékről nemzedékre örökített spiritualitás. Az *m2-n május 10-étől, először csütörtökön és pénteken, majd a következő héttől szerdán, csütörtökön és pénteken*

Dr. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek pénteken bejelentette a Prímási Borrend megalakulását, amely céljával tüzte ki a Kárpát-medence szőlészeti, borászati örökségének feltárását, terjesztését, valamint a minőségi bortermelés támogatását.

A Prímási Borrend tagjainak a tudományos és közéleti személyiségeit, valamint az üzleti világ szereplőit kérték fel. Erdő Péter hangsúlyozta: a borrend nem nyereségorientált szervezet. Tagjai erkölcsileg támogatják a minőségi bortermelést. Ők választják majd ki

ken 14 órától látható filmek három földrészt híres egyházi emlékeibe kalauzolják el a nézőt.

Az érdeklődők megismerhetik a Tízparancsolathoz kötődő Mózes-hegy tövében megbúvó Szent Katalin-kolostort. Azon a helyen épült, ahol egykor Mózes meghallotta az Úr hangját; falai közt kis szarkofág rejt a vértanúhalált halt névadó hamvait. Assisiben a Szent Ferenc-i hagyományok állnak a középpontban, Monserratba pedig a Szent Szűz tiszteleté oyan jámbor zarándokokat vonzott, mint *Loyolai Szent Ignác, Gonzága Szent Alajos, avagy Kalazanci Szent József.*

Öröm számunkra, hogy a film készítői a pannonhalmi Szent Márton-főapátságot is bemutatják. A bencés főmonostor (*képviselet*), Magyarország első kolostora 996-ban, Géza fejedelem uralkodása alatt létesült; ma híres turisztikai központ, az egyházi oktatás egyik fellegvára. Értékmegőrző munkájának elismeréséül 1996

decemberében a világ kulturális örökségének részévé nyilvánították.

Az *Apátságok és kolostorok* epizódjai bepillantást engednek a „testvérek” hétköznapjaiba is, akik az ima és a meditáció mellett számos növummal gazdagították az orvostudományt, az egyetemes kulináris kultúrát. A szerzetesek gyógyfűvek, illetve olajok ismerői voltak, az évszázadok során sok „receptjük” szolgálta a test és a lélek javát. A kisfilmek nemcsak ezekkel ismertetik meg a nézőt, de számtalan érdekességgel szolgálnak a szerzetesek oktatási és szociális munkájáról, valamint bemutatják a modern kolostori életet is.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

A kolostor (régiesen *klastrom*) szó latin eredetű; rendi szabályok szerint élő, a világiaktól elzárt szerzetesközösség épületegyüttesét jelenti. A katolikus kolostorok a püspökök, illetve a rend generálisainak igazgatása alá tartoznak, előljárójuk a prior (apát, prépost, superior), a női közösségek pedig az apátnő. Önálló szabályzatuk van, tagjaikat hármass fogadalmuk köti: szegénység, engedelmeség, szüzesség. Mai nyelvhasználatunkban e közösségeket apátságoknak nevezzük. Ezek lehetnek szerzetes- vagy apácakolostorok, élükön az apát áll; saját vagyonnal és igazgatási joggal rendelkeznek.

Vinum Primatis

azokat a borokat, amelyek Vinum Primatis márkánév alatt kerülnek forgalomba.

Tarsoly Csaba, a Quaestor Zrt. elnöke vezérgazdátja mutatta be a Vinum Primatis Borászati Zrt.-t, amelynek ötvenötven százalékból tulajdonosa a pénzügyi tanácsadó cég és a Mátyás-templom háttérintézményeként működő In-coronata Kulturális Központ. A Vinum Primatis Borászati Zrt. feladata lesz a Vi-

num Primatis márkajelzésű borok forgalmazása, valamint a Prímási Borrend működési hátterének biztosítása.

Molnár József a Vinum Primatis Borászati Zrt. vezérgazdátjaként a borrend titkári feladatát látja el. A sajtóértekezleten elmondta: korai lenne még megnevezni azokat a borvidékeket, amelyeknek a borai a Vinum Primatis márkanevet megkapják, de szándékuk szerint a teljes Kárpát-medence minőségi borait kívánják megismertetni nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is.

► MTI

Misszió – kikötőről kikötőre

Kikötni jól... E rövid megállapítás gyülekezetünk honlapjának mottója. Eddig is szerettem ezt a köszöntést, ám az április 28–29-i hétvégén új tartalommal töltődött fel számomra e felkiáltójeles igazság. Ugyanis a horvátországi Rijeka partjainál kötött ki az Operation Mobilization elnevezésű nemzetközi missziói szervezet egyik hajója, a Logos II. Hazánkban mintegy nyolcvanfős csoport kelt útra – köztük nyolcan a nagyvár-csa-péceli evangélikus gyülekezetből –, hogy ki-ki személyesen láthassa-hallhassa-érzelehesse a hajómisszió mibenlétét, és találkozhasson a másfél éve a hajón szolgáló Csernus Zsolttal, Ilonával és gyermekeikkel.

Más tengerjárók eseménynaplójában maga az út számít akciónak, a kikötők csupán utas- és rakománycsere helyszínei. Éppen fordítva van ez a Logos és társhajója, a Doulos életében: az út kényes és szükséges felkészülés a nagy akcióra: a *kikötésre*. Mert kikötni jól! Az ötvennégy nemzetből elhívott csaknem kétszáz fős keresztény legénység szolgálatának csúcsai azok a napok, amikor a hajó a kikötőhöz simul, és a csapat „bevetéshez” készülődik. Mit jelent a bevetés? Semmiképpen nem erőszakos evangélizációt, sokkal inkább ötletes-találékony felmutatását Isten szeretetének.

A hajón könyvesbolt, kávézó működik, konferenciatermek állnak rendelkezésre. A hajóhíd forgalma kétirányú: a nyitottabb, bátrabb helybéliek meglátogathatták a meghirdetett alkalmakat. Ugyanakkor a csapat tagok elébe mennek azoknak a helyieknek, akik csak távolról – vagy egyáltalán nem – érdeklődnek. Ők sem „ússzák meg szárazon”,

vagyis könyv, traktátus és pár kedves szó nélkül.

A hajómisszió életre hívása óta maga a misszió Ura gondoskodott arról, hogy mindig legyenek önkéntes jelentkezők a hajós élet minden területére kapitánytól hegesztőig, orvostól, teológiai tanártól szakácsig. Ez valóságos csoda, hiszen két év a szolgálati idő; a meghosszabbítására nincs lehetőség akkor sem, ha az

FOTO: BANANKA GYÖRGY

utánpótlásra az adott időszakban nincs jelentkező. Valóságos, imaéletet kondícióban tartó Istenre utaltság ez.

A rakomány mérhető része félmillió szövegnyelvére fordítva!) és segélyszállítmányokból áll. A mérhetetlen rakomány neve pedig: *Knowledge-Help-Hope*, vagyis *ismeret-segítség-remény*. Az Isten ismeretének szóbeli vagy nyomtatott átadásán túl a misszió részét képezi a gyakorlati segítség, például természeti katasztrófa sújtotta partvidékek lakosainak segí-

teése romeltakarítással, az újjáépítésben való részvétellel. A *reményesség* továbbadására árvaházak, kórházak látogatásának alkalmával kerül sor.

A világ óceánjait jelenleg az említett két missziós hajó szeli. (A Logos I. 1988-ban Chile partjainál zátonyra futott, és elsüllyedt; lásd ApCsel 27,22.) De éppen egy horvátországi üzemből készülődik a vízre bocsátásra a Logos

■ BÁLINT GYÖNGYI

A Szokolay család kamarakoncertje Békás megyeren

▶ Amikor Pál Diana orgonaművész hozzáfogott az idei tavaszi koncertsorozat megszervezéséhez, elsősorban olyan családokra gondolt, amelyeknek a tagjai együtt (is) zenélnek. Az áprilisi barokk est után május 6-án a Szokolay család ismertette meg évszázadok zongoramuzsikájával mindazokat, akik ellátogattak a békás megyeri evangélikus templomba. A különleges élményt nyújtó családi kamarakoncerten tanár játszott tanítványaival, testvér a testvérrrel, férj a feleséggel, apa a fiával.

Míg a Kossuth- és Erkel-díjas evangélikus muzsikus, Szokolay Sándor talán éppen újabb zeneművét komponálta soproni otthonában, családjának ifjabb tagjai Händeltől Chopinig ívelő „zongoradarabsort” szólaltattak meg vasárnap esti hangversenyükön. A repertoárt Szokolay Balázs zongoraművész állította össze. A világhírű művész ifjú feleségével, fuvolaművész öccsével és annak családjával, valamint édesanyjával érkezett Csillaghegy-Békás megyeri zenekedvelő gyülekezetébe.

Mint a bemutatkozásból megtudhatuk, már a nagyszülők is muzsikusok voltak. Bár ma már csak hárman vannak a pályán, a négy Szokolay fiú is a zeneművészet útján indult el; a legidősebb testvér jelenleg Kanadában koncertezik. A békás megyeri hangversenyre vállalkozó családtagok – egy kivétellel – mind zongoraművészek; Szokolay Ádám hangszer a fuvola.

Szokolay Balázs hol hitvesével, hol tízéves unokaöccsével játszott négyke-

zest. Händel, Bach, Mozart, Beethoven műveit szólaltatták meg, egy percnyi kétséget sem hagyva afelől, hogy ha az egyik családtag „kiesik”, a másik rögtön folytatni tudja. Még akkor is, ha a család amúgy csak karácsonykor szokott együtt zenélni. Bár ahogy Szokolay Balázs elmondta, megtörni látszik az eddigi hagyomány: egyre gyakrabban – nem csak karácsonykor – muzsikálnak együtt a családtagok.

Ennek volt példája a békás megyeri hangverseny is. Ezt május 13-án 11 órai kezdettel egy újabb családi kamarakoncert követi a Bartók-házban, amely egyúttal Szokolayné Szeszty Sára kispasztika-kiállítását is megnyitja. A zongoraművész – saját bevallása szerint – ma már több időt tölt szobrászkodással, mint gyakorlással. Békás megyeren azonban – fia kérésére – egy Bartók-darabbal ismét zongorához ült.

A zongoránál a legifjabb Szokolay

Szokolayné Szőke Diána nemcsak férjével játszott kétkezesen, de vizsgadarabját is előadta. A tanárképző főiskolát végzett ifjú asszony Bach d-moll toccatájával készül megvédeni zeneakadémiai diplomáját. (Szinte egy időben néz elé-

be annak, hogy kezébe vegye újabb oklevelét, és karjaiba ölelhesse születendő kisfiát.)

A múlt vasárnapi est babérjait talán mégis ifjabb Szokolay Ádám Zsolt arathatta le. A tízéves művészpálya ugyan még csak a Kodály Zoltán Általános Iskola negyedik osztályában ismerkedik a tananyaggal, azonban a Zeneakadémia előkészítő tagozatán már a különleges tehetségekkel együtt gyakorol – zenei pályafutásának röpke hat éve alatt számos hazai és nemzetközi versenyt megnyert. Első alkalommal ötéves korában hozott el első díjat egy tehetségkutató versenyről. Ugyancsak ötéves korától kezdve zongorázik együtt nagybátyjával, Szokolay Balázssal is, kivívva minden elismerését.

Ha a nagypapa személyesen nem lehetett is jelen a békás megyeri hangversenyen, az unoka repertoárjában Szokolay Sándor I. szonatinája is helyet kapott. Az apródfrizurás megjelenésével is művészelket sejtető kislányban egy percig sem merült fel, hogy más pályát is választhatna. Zongorajátékában mindenesetre nemcsak a tehetsége tükröződött, hanem a zeneszeretete, a játék élvezete is. A fuvolaművész édesapja és a zongoraművész édesanyja – Szokolayné Pásztor Edina – fia a hangverseny befejezése után azonban önfeléd gyerekként rohant ki a templomból, kis csibész módjára pattogatva, rugdosva egy megkaparintott labdát.

Az Évszázadok muzsikája címmel hirdett családi hangverseny záródarabja – Chopin g-moll balladája – egyúttal hívogató is volt arra a balladaestre, melyet Szokolay Balázstól hallhatunk majd november 15-én a Zeneakadémián.

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

Jubilate vasárnapi zengedező dicséret

Jótekonysági koncert Nógrádon és Kétdobonyban

▶ „Örvendj, egész föld, az Istennek! Zengjétek dicső nevét, dicsérjétek dicsőségét!” A 66. zsolttár első két versével köszöntötte Kollár Zsolt frissen vizsgázott lelkész a Gárdonyi Zoltán Református Együttest, illetve a neves fellépőket – köztük Papp Krisztinát, a Pécsi Nemzeti Színház művészt és Lozsányi Tamás orgonaművészt, a szekszárdi Liszt Ferenc Művészeti Iskola tanárát –, továbbá Lemle Zoltán református lelképásztort, a kórus alapítóját és a gyülekezeteket. Nógrádon április 29-én, Kétdobonyban pedig április 30-án gyülekezhetett össze az Isten házában tartott jótekonysági koncertre az érdeklődő közönség.

A koncertek célja a lélekemelő együttléten túl a két gyülekezetben zajló felújítási munkálatok költségeihez való hozzájárulás volt. A nógrádi gyülekezet parókiájának, illetve gyülekezeti házában a tetőfelújítási munkálataira készül, Ké-

kerei pedig Szekszárdra nyúlnak, így hát kézenfekvő volt számára, honnan lehetne segítséget kérni terve megvalósításához.

Naszladi Judit, aki az alapítás, azaz 1994 óta a kórus vezetője, örömmel fogadta

tes március 23-án minősítő hangversenyyel egybekötött CD-felvételen vett részt. (A minősítésen a kórusok által megszerezhető legmagasabb – a „hangversenykórus” – fokozatot kapta a Gárdonyi Zoltán Református Együttes.)

A koncerteken – sok más gyönyörű ének mellett – a következőket hallhatta a közönség: a névadó Gárdonyi Zoltántól, aki a protestáns zene kimagasló alakja, orgonaművész és zeneszerző, az Énekeljétek az Úrnak és a Szívemnek kősziklája című vegyes kari kompozíciókat; Farkas Ferenc Lupus Fecit című alkotását, mely egy Catullus-versre készült; Cesar Franck Panis angelicusát („angyal kenyér”); Gabriel Fauré-tól a Jean Racine énekét francia nyelven; Charles Francois Gounod-tól pedig a Gallia kantáta fináléját és A Messiás jön című darabot.

A hallgatóság vastappsal hálálta meg a csodálatos és igen magas színvonalú előadást. A tapsot természetesen ráadás énekek követték, köztük Szokolay Sándor Miatyánkja.

A koncert után Nógrádon és Kétdobonyban is szeretetvendégség során beszélgethettek a helybeliek a művészekkel. Ezeket az alkalmakat az asszonyok nagy szeretettel és gondoskodással készítették elő – csakúgy, mint a koncertet megelőző ebédet. A kórustagok Nógrádban, gyülekezeti tagok otthonaiban szálltak meg.

Nógrádon a hangverseny bevétele 130 ezer, Kétdobonyban pedig 52 ezer forint volt.

A kórus a szekszárdi evangélikus templomban október 21-én mutatja be márciusban készült CD-jét, melynek címe: Erősségem és énekem az Úr. A lemez bemutatásában Tillai Aurél zeneszerző, Liszt-díjas karnagy, egyetemi tanár segítkezik majd, aki a minősítő hangverseny zsűritagja volt.

■ B. C.

A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJJAL KITÜNTETETT

Evangelium Színház

DUNA PALOTA (Budapest V., Zrínyi u. 5.)

Heltai Jenő: Egy fillér

Álomjáték három felvonásban

SZEREPLŐK: O. Szabó István Jászai-díjas, Forgács Szilvia, Kárpáti Tibor, Szőlőskői Tímea, Martin Adél, Gyurin Zsolt, Farkas Tamás, Szoboszlai Éva, Lénárt László, Mucsi Sándor, Szabó Péter, Medgyessy Pál

RENDEZŐ: Udvaros Béla

TOVÁBBI ELŐADÁSOK:

május 19., 26., szombat délután 3 óra
május 13., június 3., vasárnap este 7 óra

Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, valamint hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (tel.: 1/235-5500).
Helyárak: 2200, 1700, 1400 forint.

Történelmi látomás a gimnáziumban

▶ Az idő fölött című darabot, Kiss B. Zsolt színművét adta elő a Deák Téri Evangélikus Gimnázium Tükrös Szín-pad színjátszó köre. A művet, melyben mai fiatalok találkoznak történelmünk, irodalmunk nagyjaival, először a diákság láthatta, majd díszelőadásra a szülőknek és az iskola leköszönő igazgatótanácsának is bemutatották. Az előadás után Korompayné Sebestyén Nóra tanárnővel, a darab rendezőjével beszélgettem.

– Régóta működik a gimnáziumban a színjátszó kör?

– Sokakban kialakult az igény, mire részt. (A minősítésen a kórusok által megszerezhető legmagasabb – a „hangversenykórus” – fokozatot kapta a Gárdonyi Zoltán Református Együttes.)

– Mikor volt az első bemutatás?

– Az utolsó adventi áhítat keretében mutatkoztunk be egy néhány szereplős, nyolc-tíz perces jelenettel.

– A most látott darabra hogyan találtak rá?

– A szerző kedves kollégám volt a József Attila Gimnáziumban, német–latin–történelem szakos. Idős korára már a harmadik kötete jelenik meg. Elsősorban lírikus, ez a kis dráma egyik első „gyermeke”. Lelkialkatára jellemző, hogy amikor a bemutatón felhívtuk a színpadra, és úgy mebotlott, hogy a körülötte állók nyúltak utána, azt mondta: „Egész életben így volt. Amikor le akartam esni, mindig elkaptam valaki...”

– Mennyire elemzi a szöveget a készülési során?

– Először mindenki elolvassa, és nagyon sokat beszélünk róla. Az idők találkozásában ebben a műben kicsit megzavarta őket. Nemcsak azért Az idő fölött a darab címe, mert olyanok vannak egyszerre a színpadon – Kossuth, Radnóti, IV. Béla –, akik más korban éltek, hanem mert az idő fölötti értékekről szólnak a párbeszéddek. „Szellem és lélek vagyunk tér és idő fölött” – mondja Széchenyi a darab elején.

– A mű, már bocsánat, kicsit didaktikus, erőteljesen sugalmazó...

– Mondjuk úgy, hogy az egész egy nagy példázat. Minél kisebb egy gyerek, annál konkrétabban kell fogalmazni; később tud a „dolgok mögé nézni”.

– Csak nem gyerekeknek íródott?

– De igen, egy március 15-i ünnepségre készült a darab a kilencvenes évek elején.

■ Z. Zs.

FOTO: BOTTA DÉNES

SZAKÁCS TAMÁS FELVÉTELE

bodonyban pedig a ravatalozó felújítása az idei évre kitűzött cél.

A jótekonysági koncert a lelkész feleségének, Bozay Cecéliának az ötlete volt – ő is szervezte meg. Maga is zenész, gyö-

el a meghívást. Az énekkar harminc taggal érkezett. A hangverseny színvonalát nemcsak a meghívott művészek, a kórusvezető és a zeneileg jól képzett tagok garantálták, hanem az is, hogy az együtt-

Rogate va

► A húsvét ünnepe utáni ötödik vasárnapon különösképpen is előtérbe kerül az apostoli felszólítás: „Szüntelenül imádkozzatok!” Az egy évvel ezelőtti lapszámunkban készítettünk először olyan összeállítást, amelyben „laikusokat” kértünk meg egy-egy ima írására.

Idén szerettük volna mindezt megismételni, mert mások „belső szobájába” bepillantást nyerve a magunk imaéletét és hitét is erősíthetjük. Panorámaoldalunk tervezésekor néhány gyülekezetünk egy-egy presbiterét kértük meg arra, hogy egy ima erejéig engedjék be olvasóinkat belső szobájukba.

Az elküldött kéziratok mellett az egyik kísérőlevélben olvastam: „Csatolva küldöm az ígért imádságot. Be kell vallanom, nagyon »lámpalázasan« írtam, hiszen imáimat általában csak ketten halljuk: az Úr és én...”

Hitem szerint ezek a „lámpalázás” imák nagyon is kedvesek Istennek, hiszen a Szentlélek „munkája van bennük”. Nekünk pedig épülésünkre szolgálhatnak.

BODA ZSUZSA

Belső, titkos csendben

■ GERHÁT LÁSZLÓNÉ
(Ágfalva)

Megváltó Jézusom, nagy ajándékot kaptam tőled az imádság lehetőségében. Megszólítasz, meghallgatsz és válaszolsz. Sokszor kérésekkel ostromollak, a háladásról pedig gyakran elfeledkezem. Most hálás szívvel köszönöm neked áldott emlékü szüleit, akik imádkozni tanítottak, egyházunk lelkeszeit, akik számára pásztori munkájuk energiaforrásává tették az értünk és a szolgálatért mondott fohászokat, és köszönöm, hogy a gyüle-

kezet közösségében minden gondolatunkat eléd vihetjük.

De belső, titkos csendemben is meghalod legrejtettebb sóhajtasomat is. Hadd könyörögjek azokért, akik gyermeket várnak, vagy éppen most ízelhettek meg a szülőség boldogságát. Vedd körül az életet és felelősséget hordozókat védő szereteteddel! Legyen életük a rájuk bízottakért való szüntelen imádság és belőled táplálkozó, kifogyhatatlan szeretet! Segítsd őket, hogy élő egyházzad erősödjön és gyarapodjon életük és veled való kapcsolatuk nyomán!

Hallgass meg kegyelmesen a te nagy neved dicsőségéért! Ámen.

FOTO: VERES FERENC

Bocsánatért könyörögve

■ BUDAI JÓZSEFNÉ
(Ványarc)

Bocsáss meg, Uram, mert szép szavaim vannak, de cselekedeteim nincsenek. Bocsáss meg, mert sokszor a világ szerint gondolkodom ahelyett, hogy rád bíznom magam. Bocsáss meg, hogy olyan sokszor bántok simogatás helyett; hogy elbizakodott vagyok, pedig te csak biza-

kodónak szeretnél látni. Sokszor nehezemre esik megbocsátani, pedig én már bocsánatot nyertem; sokszor a sürgős dolgok megelőzik a fontosakat. Bocsáss meg, ha – boldog órákra várva – nem örülök a perceknek. Bocsáss meg, mert noha olyan sok szeretetet, figyelmességet kapok tőled naponként, alig tudok belőle továbbadni. Köszönöm, hogy kegyelmed mégis velem van. Ámen.

FOTO: VERES NÓRA

FOTO: MARICZA ANDREA

Ima a szabadságért

■ CHLADEK TIBOR
(Budapest-Kőbánya)

Mennyei Atyánk!

Köszönjük neked, hogy megszületett fiad árán megszabadítottál bennünket bűneinktől, és szabadságot adtál nekünk. Bocsásd meg nekünk, hogy sokszor méltatlanná válunk drága ajándékodra, a szabadságra. Bocsásd meg, hogy sokkal szívesebben választjuk a rabságot, mint a tőled kapott szabadságot.

Taníts meg bennünket szabadnak lenni a bűntől, mert bűneink szabadságunkra törnek.

Szabadíts meg minket azoktól, akik magukénak hazudják országodat, hatalmat, dicsőségedet. Szabadíts meg azoktól is, akik a te neved mögé bújva gonoszszágot cselekednek.

Szabadíts meg minket az ítékezés iránti vágytól. Véd meg kitörhetetlenül eszünkbe szeretett fiad szavait: „Aki bűntelen közületek, az vessen rá először követ.”

Tanítsd meg nekünk, Istenünk, hogy te magad vagy a szeretet. Légy velünk, hogy bizonyosságot tehesünk rólad. Legyél te a

zamat érzelmeink borospoharában. Légy ott minden baráti kézfogásunkban, testvéri ölelésünkben, szerelmes felindulásunkban. Taníts minket szabaddá válni a szeretetre. Taníts meg minket arra, hogy azzal a végtelen és mindent megbocsátó szeretettel tudjunk embertársainkhoz fordulni, amellyel te ölelsz magadhoz bennünket. Értess meg velünk, felszabadított és gyermekedé fogadott korábbi szolgálkál, hogy nem a szolgaság lelkét kaptuk tőled, hanem a fiúság lelkét: a lehetőséget, hogy minden törvényt, minden szokást, minden konvenciót felülírva szeretessük egymást – általad.

Ne engedd elfelednünk, hogy bűneinket és halálunkat eltörölő atyai szereteted megajándékozott minket méltatlanságunk dacára az üdvösség fényével. Könyörgünk hozzád, emlékeztess minket mindig arra, hogy a te országod közöttünk van. Segíts hát úgy élnünk, hogy szabadságban és szeretetben élve megélhessük itt, a Földön örök országodat, és hogy úgy cselekedjünk, „mint akiket a szabadság törvénye ítél meg”.

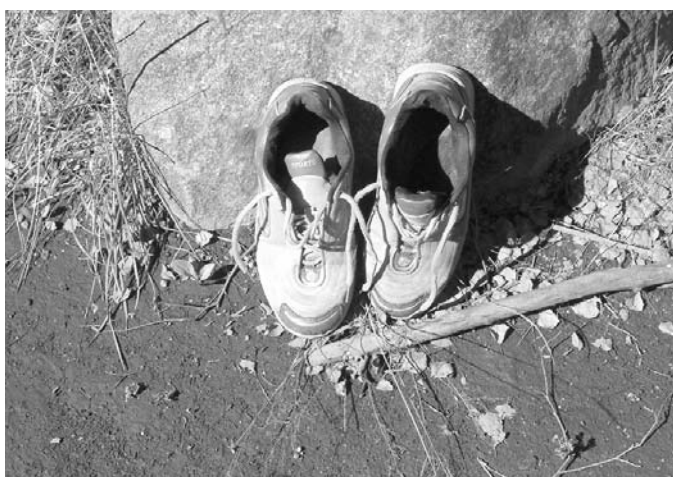

FOTO: BOTTA DENES

Imádság gyermekeimért

■ FICSOR TAMÁS
(Majos)

Szerető Istenünk, te, a jó Pásztor!

Köszönöm, hogy megáldottad életemet gyermekeimen keresztül is! Köszönöm, hogy mindennap láthatom bennük kegyelmedet, szeretetedet. Köszönöm, hogy egészségben megtartottad őket, növekszenek hitben, lélekben, tudásban. Köszönöm az öröm, a szülői büszkeség pillanatait, és köszönöm cí-

nyeiket, amelyek által az elfogadó, megbocsátó szeretetre tanítasz engem.

Kegyelmes Istenünk! Tarts meg minket a szeretetben! Védj meg attól, hogy életük zsarnoka legyenek ahelyett, hogy utat mutatnának nekik! Kérlek, óvd őket, amíg lehet, ennek a világnak a szenvedéseitől, lelki nyomorától, hitetlenségétől! Adj nekik erőt, hogy a te akaratod hordozói legyenek, a te dicsőségedre növekedjenek ebben a korban és ezen a Földön. Ámen.

Családomért fohászokodva

■ HORVÁTH JÁNOSNÉ
(Lulla)

Mennyei Atyánk, köszönjük, hogy nap mint nap hozzád fordulhatunk imádsággal.

Mellettünk vagy, amikor eléd hozzuk örömeinket és gondjainkat. Szentlelked segítsen, hogy ne felejtsünk el mindennap hálát adni jószágodért és gondoskodásodért.

Uram! Rogate vasárnapján a családomért száll hozzád fohászom. Te tudod, hogy az elmúlt időben milyen nehéz napokat éltem át. Tőled kaptam erőt és erős hitet ahhoz, hogy ne adjam fel, így reménykedni tudtam a gyógyulásban. Megköszönöm, Uram, hogy meghallgattál.

Szentlelked segítsen, hogy tudjunk másokra is figyelni, ne csak saját bajainkkal legyünk el-

foglalva. Segíts, hogy embertársainkkal kapcsolatban a jóindulat gondolata vezéreljen minket.

Uram! Napi imádságaimban érzem, hogy velem vagy. Bocsásd meg, ha mégsem úgy cselekszem, ahogy szeretnéd. Áldott légy megőrző szeretetedért, végtelen türelmedért és minden nap reánk áradó kegyelmedért.

Uram, köszönöm, hogy szólhatok hozzád egyszerű szavaimmal, amikor szeretteimért is így kérlek: tarts meg minket kegyelmedben! Adj erőt, hogy azon az úton tudjunk végigmenni, amelyet kijelöltél a számunkra! Szentlélek Úristen, kérlek, pásztorold a mi kis gyülekezetünket is, hogy ezután is együtt tudjunk imádkozni hozzád szeretetért és békecséggért.

Kérlek, hallgasd meg imámat, fogadd el háladáshoz a te örök szereteted szerint. Ámen.

FOTO: KOVACS KRISZTIAN

Áldássá lenni

■ SZIRMAINÉ TÁLOS ERZSÉBET
(Ajka)

Uram, Istenem!

Hálás vagyok neked mindazért a jóért, amit a családommal, a barátaimmal, a tanítványaimmal, a munkatársaimmal és a gyülekezetemmel adtál nekem. Szent neved áldom mindazokért a nehézségeikért is, amelyekkel megajándékoztál engem. Vezess továbbra is akaratod szerint földi utamon! Rád bízom magam, mert te vagy reménységem és sziklavárom.

Segíts, hogy minden cselekedetemmel szent nevedet dicsőítthessem! Adj tisztánlátást, ha kétségek gyötörnek! Add, hogy áldássá lehessenek mindazok számára, akiknek szükségük van rám! Légy irgalmas, ha majd egykor megérkezem hozzád, és fogadj be a te országodba!

Erősítsd gyülekezetemet! Add, hogy minden testvérünk megtalálja a helyét a te szolgálatodban.

Vigyázz azokra, akikért imádkozni szoktam; vigyázz azokra, akikért mások imádkoznak! Kérlek, legyen gondod azokra is, akikért senki sem imádkozik! Ámen.

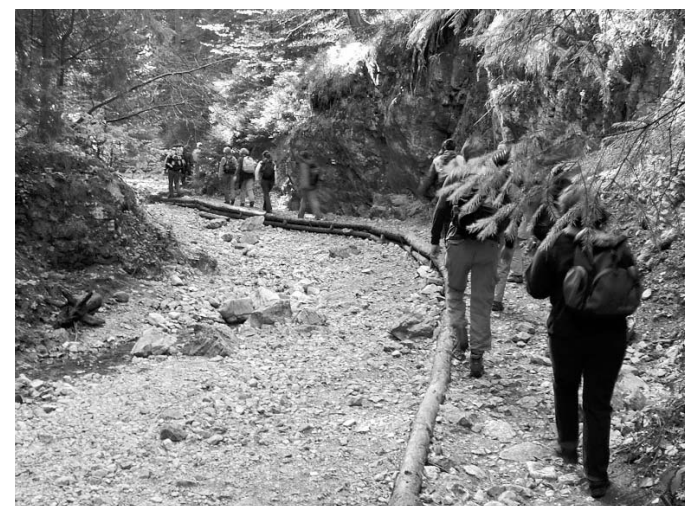

FOTO: GOMBÓCZ ELVIRA

Asárnapja

FOTO: GALGÓCZI ANDREA

Nyitott szívvel az úton

■ GORÁCZNÉ BLAUBACHER EDIT (Hatvan)

Szerető mennyei Atyám!

Hálás szívvel fordulok hozzád, miközben gondolataim sokfelé kalandoznak. Először is megköszönöm neked családtagjaimat, akikért naponta aggódhatom. Köszönöm férjemet, akivel megoszthatom problémáimat, akivel együtt terelgetjük gyermekeinket. Érettségire készülő lányom tele van félelemmel; kérlek, segítsd át a megmérettetésén. Add, hogy olyan eredményt érjen el, amely a legjobban segíti további életét. Fiamért is könyörgök hozzád, egyengedd útját belátásod szerint. Adj neki jó egészséget, sok-sok barátot, jó eredményeket. Úgy

gondolom, már ők is megtapasztalták szeretetedet. Segítsd őket, hogy mindig nyitott legyen a szívük feléd, észrevegyék jelenlétedet, tudjanak hozzád fordulni! Áldd meg gyülekezetünkben végzett szolgálataikat is.

Hálás vagyok édesanyámért is, aki elindított a feléd vezető úton, és akihez mindig vissza tudok térni. Szeretném megköszönni azt a szeretetet és törődést is, amelyet rokonaimon keresztül kapok. Bár nem élek a közelükben, mégis nagyon fontosak számomra. Kérlek, védé és oltalmazd őket is.

Köszönöm, Istenem, hogy most is meghallgattál, és már olyan sokszor segítettél. Kérlek, továbbra is maradj velem, egyengedd utamat! Ámen.

FOTO: BOTTIA DENES

Megtartó szeretet

■ MIKÓ LÁSZLÓ (Szarvas-Ótemplom)

Uram, köszönöm neked egyéni és gyülekezeti életünk áldásait.

Köszönöm neked családomat, munkahelyemet, egészségemet, gondoskodó szeretetedet. Presbiterként köszönöm neked gyülekezetünk óvodáját, iskoláját, szeretetintézményeit, népfőiskoláját, a Középfalmi Misszió lehetőségét.

Legyen áldott a neved, hogy gyermekeink már Szarvason is olyan iskolába járhatnak, ahol természetes dolog „Erős vár a mi Istenünk!”-kel köszönni. Hála legyen neked azért is, hogy nem felejtkeztl meg rólunk, amikor áldásodat kértük a szarvasi Középfalmi Misszió ügyére, hogy adtál testvéreket, akik

időt és fáradságot nem sajnálva dolgoznak azért, hogy megköszöntött és beteg emberek szabadulhassanak rabságaikból a te segítségével. Így köszönjük meg neked a néhány nappal ezelőtt véget ért csendeshetet is, imádkozva vidéki testvéreinkért, hogy otthonukba visszatérve megmaradhassanak azon az úton, melyen reménység szerint elindultak nálunk.

Dicsőítünk téged, aki mindenél és mindenkinél hatalmasabb Úr vagy, felette állsz minden hatalmasságnak.

Kérünk, Urunk, hogy ajándékaid ne tegyenek kényelmessé és restté bennünket! Add, hogy a te ügyedet mindennél fontosabbnak tartjuk ezen a világon, és egykor majd nálad lehessünk mindnyájan, veled és egymással közösségben. Ámen.

Vonj oltalmad alá

■ BEREZ ANNAMÁRIA (Nyírszőlős)

Drága mennyei Édesapám! Köszönöm, hogy Atyám lettél, és hogy én gyermeked lehettem. Köszönöm, hogy Jézus Krisztus váltóságát megérthettem, köszönöm, hogy ő értem is elszenvedte azt a büntetést, amelyet én érdemeltem volna. Köszönöm kegyelmedet, amelynek mélységét nap mint nap megtapasztalhatom. És köszönöm, hogy nem vetst el annak ellenére, hogy oly sokszor oktalanul járom a saját utamat, nem törődve féltőn szerető vezetéseddel. Kérlek, Uram, adj hozzád hű szívet, téged meghallani vágyó fület és rád figyelő szemeket. És kérlek, hogy hűzd magadhoz oly sokszor balgatag szívemet, hogy ellenállhassak a kísértéseknek, és valóban ragyogjam a világ felé a te mélységes szereteteddel.

Így kérlek azokért, akik közé rendeltél. Családomért, munkatársaimért, osztálytársaimért, barátaimért. Uram, olyan nehéznek számomra, hogy mi módon éljem meg előtűnt benned hívő életemet. Olyan sokszor hibázom, és teszek meg gondolatlan lépéseket. Uram, kérlek, bocsásd meg! Segíts, hogy tudjak tiszta szívvel imádkozni értük, és segíts, hogy kitartó legyek irányukban. Segíts, hogy megláthassanak téged bennem. Tudom, hogy sokszor cselekedeteim nem helyesek, és hogy valóban vétkezem ellened és ellenük gondolatban, szóban és cselekedetben. Kérlek, formáld át a szívem, hogy szeretettel forduljak feléjük, tükrözve irántam való, el nem múló irgalmadat. Olyan jó volna, ha ők is megismerhetnének téged, és egy szívvel magasztalhatnánk szent neved!

FOTO: BODA ZSUZSA

■ BAZAN TIBOR (Hévízgyörk)

Teremtő Istenem! Milyen jó nekem, ha hozzád akarok szólni, csak két kezem kell imára kulcsolnom. Nem kell számokat beütni, billentyűket működésbe hozni, várni, míg létrejön az összeköttetés a keresett személlyel. Legyek bár úton, vezessék autót, vagy éppen egy zsúfolt autóbusszon üljek emberektől körülveve, a kapcsolat így is létrejön közöttünk. Nem kell tér-erő, és nem hivatkozol a vonal túlterheltségére, mert lényed mindig mindenhol közel van hozzám – üljek kis templomunk utolsó padjában vagy a családi asztal körül.

Ha pihenni térek nyugalmat keresve a fárasztó napi munka és gondok után, ott vagy velem, tudom. Hiszen te vagy ott gyermekeim mosolyában, te adsz erőt napi munkám elvégzéséhez. De ott vagy akkor is, ha e békétlen világban szívem békességet talál

FOTO: BOTTIA DENES

Másokat észrevenni

■ MÁTÉNÉ CSONTÁR GYÖNGYI (Köszeg)

Uram, Királyom! Áraszd reánk kegyelmedet, végtelen szeretetedet. Kísérd botladozó, gyarló életünket féltő gondoskodásoddal. Segíts a helyes úton járnunk. Adj erőt, hitet, kitartást kitűzött céljaink eléréséhez.

Kérlek, segíts, hogy a családon belül szeretet és megértés legyen. Segíts, hogy ne csak ma-

bened. Isteni lényed tündököl a felkelő nap sugaraiban, az esti égbolton a csillagok holdfénynek és csillagok millióinak a ragyogásában. Megtartó, tápláló szereteted teremt a rügyeket, virágokat, a gyümölcsöt a fán, érleli nyári meleggel mindennapi kenyerünk kalászeit.

Hordozz, Atyám, engem is kegyelmesen mindennap, hogy én is hűséges munkásod lehessék az aratásban. Legyek szög, mely megtartja az aratásra készülő kasza nyelét. Legyek pohár, melyből vizet ihat a szomjazó vándor. Legyek gyertyát tartó kéz, mely világosságot gyújt a sötétben. Látsd meg velem, Istenem, hogy minden napon a te kegyelmedből élek! Ne engedj soha elfelejtenem, hogy egyszülött fiadat érettem is keresztre feszítették. Óvj meg engem, Atyám, attól, hogy bármikor elfelejtsem azt, hogy a te kegyelmedből vagyok, ami vagyok. Szereteteddel segíts, hogy életem végéig hűséges gyermeked maradjak. Ámen.

FOTO: MARICZA ANDREA

Deák téri staféták

Szép Ágnes felvételei május 5-én, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium ballagásán készültek

Ballagás – bankrablás

A ballagásról, az érettségiről készültem írni. Talán szubjektív okokból is, ugyanis az idén ballagott harmadik, legkisebb unokám. Közvetlen tapasztalatom van tehát arról a nemzedékről, amely a rendszerváltozáskor született. Amelynek teljes élete már a polgári demokratikus Magyarországon, a jogállamban zajlik. Amely számára már természetes, hogy a szüniidőt külföldön is eltöltheti, de akár a tanulmányait is folytathatja egy másik országban rövidebb-hosszabb ideig.

Feltehetőleg inkább minket, idősebbeket tölt ez el örömmel. Mi még mindig rácsodálkozunk ennyhe szomorúsággal arra, hogy mi mindent jelent, mi mindent tesz lehetővé a szabadság, és milyen energiákat képes mozgósítani.

Írni szándékoztam arról, hogy az immár megszilárdult, a társadalomban elfogadott, magas presztízzsel bíró egyházi iskolarendszerben is ballagnak a diákok. Jó lenne tudni – de ez az Úristen titka, ő ismeri szívünket –, hányan voltak a ballagók között olyanok, akik számára sajátosan fontos volt, hogy egyházi iskolába jártak. Akik a magas szintű ismeretek mellett hitre, élő Krisztus-hitre is jutottak az iskolai évek során, akár magában az iskolában, akár a háttérül szolgáló gyülekezetben. És kutatnánk a jövőt: hányan lesznek a mostani ballagók között, akik – mint sokan az egykori fásori diákok közül – itthon és külföldön iskolájuk jó hírét is öregbíthik teljesítményükkel?

Vizsgálódásra ad okot a most érettségizők között is az a képviselői javaslat, hogy a családok – eldöntendő, hány gyerek után – többet szavazati jogot kapjanak az országgyűlési választásokon. Szokatlan, de alapvetően rokonszenves gondolat, hogy az országos politikában is markánsabban jelentkezzenek ily módon a családok érdekvérvényesítése. Persze – és ez már mai megosztottságunkat jellemzi – rögtön megszólal a kisorög: melyik szülő szavazzon a kiskoriák nevében? Hiszen elképzelhető, hogy más-más pártot preferálnak...

Osztály szomszédaink elhatározása realisabb. Tizenhat éves korra kívánják leszállítani a választói korhatárt. Magam – és ezt erősíti az idej ballagás is – nagyon egyetértek a gondolattal. Orvosszemmel is. Igen, gyorsabban érnek a mai fiatalok, még ha ismerjük is ennek a vadhaját-sait. Többségiüktől bizavást elvárható már tizenhat éves korban a tudatos, érett döntés. Fontos szempont, hogy az egy-egy parlamenti választás utáni politika bizony igencsak kihat az aktuális fiatal nemzedék jövőjére.

Minderről készültem írni, amikor a társadalom józan többségével együtt szembesülnöm kellett a sárgyalás és a fényes nappal elkövetett, halállal, sebesüléssel végződő fegyveres bankrablás rémségével. A két, egymástól látszólag távol eső eseményben közös, hogy a maguk módján a társadalom állapotát, zaklatottságát, eszmehiányát fejezik ki, azt a helyzetet mutatják, amikor minden megtörténhet, amikor eluralkodik a bizonytalanság.

Ilyenkor szokták azt is mondani, hogy mindez csak a jéghegy csúcsa. Az értékterzsulások már-már oda vezetnek, hogy olykor a deviáns válik etalonná jelentős társadalmi csoportok számára.

Ezért nem elégedhettem meg eredeti elképzeléssel, a ballagások pozitív üzenetének ecsetelésével, hiszen nem kendőzhetjük el a társadalmi bajokat. Azért sem, mert mindnyájan felelősek vagyunk azért, hogy gyermeink, unokáink olyan társadalomban élhessenek, alkothassanak, ahol az értékrend kizárja a kegyeletstést, nem ad teret az erőszakos cselekményeknek.

Remélem, nem csak engem érintett mélyen az elmúlt héten az evangélikus szöszékekről hangzó intelem, Jakab apostol figyelmeztetése. Ne tévelyegjétek! Megdöbentő, hogy mennyire időse-rű a 21. században is az apostol egykori üzenete. Egyének, közösségek, politika, társadalom – ma is járjuk a tévutakat, egészen más körülmények között, mint egykor.

Immár nem hívő szakemberek, politikusok, közigazdászok is állítják, hogy erkölcsi megújulás nélkül nem valósítható meg semmilyen reform, legyen szó államigazgatásról, egészségügyről, oktatásról. Legyünk gyorsak a hallásra, késedelmesek a szólásra és a haragra – tanít az apostol. Legyünk tehát képesek elfogadni mások véleményét, és megfontoltan, felelősen, indulatmentesen döntünk. Érvényesül-e valamennyire ez a gondolkodás a mai magyar közéletben, akár csak az egyházi életben?

Talán új stratégiára lenne szükség az egyházi közösségekben is. Nem tudom, de abban biztos vagyok, hogy amint a mi örömrünk, a mi büszkeségünk is az egyházi iskolák erje, a ballagók tudása, hite, ügye, a társadalmi drámák a mi kudarcunkat, szegényünket is jelentik, felelőségünket hangsúlyozzák.

■ FRENKL RÓBERT

Nem csupán a végzős diákok „ballagtak el” a napokban a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumból, de az intézmény igazgatótanácsának leköszönő tagjai is. Őket április 26-án – több egykori és mai egyházvezető jelenlétében – színházi bemutatóval kedveskedve búcsúztatták az intézmény dísztermében. (Interjú az előadás rendezőjével lapunk 5. oldalán.) Ugyanitt másnap az iskola volt növendékeinek hagyományosnak számító tavaszi találkozóját tartották meg. Ennek résztvevői azonban – a tradíciónak megfelelően – a Deák téri templomban gyülekeztek, és ifj. Cselovszky Ferenc lelkész igehirdetése után vonultak át az alma materbe.

Az öregdiák-találkozón fellépett a gimnázium két ifjú zenésze, valamint két versmondója is. Az alkalom legérdekesebb színelőadását talán mégis egy volt diák levelének a sorai jelentették. A ma már kilencvenhat esztendőős dr. Magos Mihályné Vizemma Mária 1927-ben érettségizett az akkor még Evangélikus Leánykollégium nevet viselő tanintézményben. Egykori diáktársainak címzett üzenetét M. Tóth Katalin tanárnő olvasta fel. Kézdy Edit igazgató pedig – lelkiismeretes munkájáért – köszönetet mondott a korábbi találko-

zók szervezőjének, Sóllyom Évának, akitől M. Tóth Katalin vette át a stafétabotot.

Az április 27-i összejövetel koszorúzással ért véget: a Kufstein várában raboskodott magyarok emléktáblájának a gimnáziumban lévő másolatánál Kézdy Edit és dr. Martosné Sztrókay Piroksa, az is-

kola egyik „rég tanára” helyezte el az emlékezés virágait.

A legifjabb „öregdiákok” május 5-én, szombaton hálaadó istentisztelet után ballagtak el, és búcsúztak az alma matertől.

■ GAZSU

Emlékező fényképmustra az öregdiák-találkozón

FOTO: BÓTA DÉNES

Soror optima

Könyvtári beszélgetés Sóllyom Évával

► Amikor belép botjával az iskola kapuján, mindenki ismerősként üdvözl. A kedves, idős hölgy a Deák Téri Evangélikus Gimnázium rendezvényeinek elmaradhatatlan résztvevője-szervezője; személye elválaszthatatlanul összeforrt szeretett Deák téri gyülekezetével és alma materével. A főváros szívében lévő patinás lutheránus oktatási intézmény elődjének – a Deák téri Evangélikus Leánygimnáziumnak – az öregdiákjával, Sóllyom Évával abból az alkalomból beszélgetünk, hogy tizenöt év után befejezte az iskola igazgatótanácsában végzett szolgálatát.

– Úgy tudom, Kézdy Edit igazgatónő nevezte el Önt a „Deák tér anyjának”. Miért?

– Nem mentem férjhez, nem születtek gyermekeim és unokáim. A Deák térre járó fiatalokat tekintem fiaimnak és leányaimnak, így én vagyok az ő „anyukájuk” – mondja nevetve.

– Az iskola könyvtárában ilve beszélgetünk. Történetesen a mellettünk lévő polcon is van olyan kötet, amelyet Ön ajánlékozott az intézménynek...

– A gimnázium – amelynek én 1941 és 1949 között voltam a diákja – 1952-ben megszűnt felekezeti iskolaként működni. Amikor aztán volt diáktársunk, Kovács Mária 1992-ben azzal a kérdéssel-kéréssel fordult hozzánk, hogy tudnánk-e könyveket ajándékozni visszakapott iskolánk könyvtárának, a Deák téri öregdiákok, azaz a Deák téri Evangélikus Leánygimnázium egykori tanulóit természetesen vették, hogy ezen a módon is támogatják volt alma materüket. Abban tehát, hogy – ekkor, illetve később, 2002-ben, amikor tizenöt éves doboznyi könyvet adtam a könyvtárnak – én is az adományozók között voltam, voltaképp nincs semmi különleges.

– Éva néni azonban nemcsak könyvet ajánlékozott, hanem az öregdiákok közti kapcsolattartás szorgalmazásával szabad ideje jelentős részét is szeretett iskolájára áldozta.

– Már a második világháború előtt létezett a Volt Növendékek Egyesülete. Mondanom sem kell, hogy ennek egyik feladata az akkori evangélikus fiúiskola, a fásori gimnázium ifjaival való találkozók, közös bálók szervezése volt. Érdekesképp megemlítem, hogy a közös

bálokat a New York kávéházban tartották. Az egyesületet azután az ismert történelmi okokból megszüntették, de akinek megadatott, hogy Deák téri öregdiáknak mondhasa magát, egy életre lekötelezettje lett alma materének.

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Az intézmény a rendszerváltoztatás után, 1992-ben került vissza egyházunk tulajdonába. Úgy tudom, Ön is az első között sietett a gimnázium segítségére, hogy az államosítás után általános iskolának használt épületben jobb körülmények között folyjon az oktatás.

– A Soroptimist nevű nemzetközi női klub tagjaként – amely nevet a soror optima, azaz „legjobb nővér” kifejezésből eredeztetni – próbáltam a szervezet tagjaival megismertetni az újrinduló gimnázium anyagi nehézségeit. Hadd tegyem „szerénytelenül” hozzá: sikerrel. Emellett bábáskodtam az iskola alapítványának születésénél is, és bár a Budapesti Műszaki Egyetem vegyipari gépész szakán végeztem, tehát nem vagyok jogász, kidolgoztam az alapítvány alapító okiratát.

Dők öregdiákokkal kapcsolatos teendők elvégzésével a kilencvenes évek közepén bíztak meg. Tudni kell, hogy dr. Keken András Deák téri lelkész özvegye már a nyolcvanas években vendégül látta lakásában a régi diákokat. Ezeket az összejöveteleket a nyolcvanas évek végén „telepítették át” a gimnázium épületébe, elődöm, Ooppel Márta vezetésével. Így az öregdiákok tulajdonképpen vendégekké váltak abban az iskolában, amely mindig is az egyház tulajdonában

volt. Ez mindenesetre érthetőbbé teszi, hogy a gimnázium öregdiákjai miért tudtak és akartak a Deák téren is szinte azonnal a visszakapott intézmény segítségére sietni.

– Azért, gondolom, az „egymásra találás” érdekében is sokat kellett munkálkodni.

– A legnehezebb feladatot a volt diáktársak régi névsorainak aktualizálása jelentette. Az 1924 és 1952 között itt tanulóknak elérhetőségét, azaz huszonnyolc év (!) diákjainak adatait kellett egyeztetni, számítógépre vinni. Emellett közel húsz éve minden tavasszal megtartjuk az öregdiák-találkozókat, amelyeket már az előző év őszén el kell kezdeni szervezni.

– Ezt a rendezvényt azonban az idén már nem Ön, hanem az utódja koordinálta...

– „Mindennek rendelt ideje van.” Idén hivatalosan is átadtam a szervezési feladatokat, miként megszűnt igazgatótanács tagom is. Az első döntés oka abban keresendő, hogy ideje volt átadni a helyemet egy fiatalabbnak, aki a nagymama és unoka korosztály között van, és ugyanolyan jól ismeri a mai iskolát, mint én a régit. Biztos vagyok abban, hogy a nagyszerű M. Tóth Katalin tanárnő személyében jó kezekben tudhatom az öregdiák-találkozó ügyét. Az igazgatótanács tagjainak számát a hatályos egyházi törvények értelmében kell csökkenteni, ezért tizenöt év szolgálat után elköszöntem ettől a grémiúmtól is, ahol én – Deák téri presbiterként – elsősorban az iskola és a gyülekezet közötti kapcsolattartásra helyeztem a hangsúlyt.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy megszakítanám a kapcsolatot akár az egyházközséggel, akár a gimnáziummal. A gyülekezetben hosszú ideje vagyok presbiter, az iskolai rendezvényeken szintén igyekszem részt venni a jövőben is, hiszen már a szüleim is a Deák téri gyülekezetbe jártak, itt házasodtak össze, engem itt kereszteltek. Magától értetődő volt, hogy ebbe a gimnáziumba íratlak be. Nagyon szép éveket töltöttem itt, sok szeretetet, emberséget és tudást kaptam tanáraimtól. Kívánom, hogy hosszú évtizedek elmúltával ezt az örökséget mondhasák magukénak az iskola jelenlegi diákjai is, és mindent, ami rajtuk áll, tegyenek meg volt iskolájukért, hozzám hasonlóan örömteli, „felülről kapott” szolgálatként fogva fel azt.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

EGY MAGYAR MISZTIKUS A 20. SZÁZADBAN

Ordass Lajos püspök imádkozó élete

► Rogate vasárnapján igehirdetéseiben, előadásokban és cikkeiben szoktunk az imádságról beszélni, ugyanakkor e vasárnap ősi üzenete az imádságra való felszólítás: Imádkozzatok! Többféle megközelítésben olvashattunk már életében és halála után is Ordass Lajos püspökről. Mégis, ha személyének titkát közeli ismerőseként meg akarom fejteni, imádságos életéről beszélek. Ugyanis minden más meghatározás után hiányérzetem van.

Ha imádságáról vallott véleménye és hűséges imádságos gyakorlata kerül a középpontba, akkor Ordass Lajos személyiségének legbensőbb titkához közelíthetünk. Tudomásom szerint ifj. dr. Fabiny Tibor használta először „az imádkozó és a misztikus Ordass” kifejezést A megállás szimbóluma című, 2001-ben kiadott könyvében. Nagyra értékelem megállapítását. Ráértett arra, honnan s miből fakad Ordass magartatása, igehirdetése és csöndben eltöltött, háttérbe szorított püspöki élete is.

Lehetett ugyan beszélni róla úgy is, ahogyan Hans Lilje püspök, a Lutheránus Világszövetség világot járt elnöke írta egykor – „A Te megállásod a nyugati világ számára a keresztény megállás szimbólumává lett” –, mégis azt hiszem, hogy Ordass elsősorban nem szimbólum, jelkép, hős, vértanú akart lenni, hanem alázatos imádkozó, aki másokat is imádságra tanított és biztatott. Ha igazán meg akarjuk ismerni őt, akkor az Útravaló című, először névtelenül megje-

lent könyvének (Köln, 1967; Malmö, 1969; München, év nélkül) szavaira, beosztására, lelkipásztori szolgálatára gondolhatunk.

Néhány szót a misztikáról is kell mondanunk. E szó gyanús hangzik a protestáns fülek számára, pedig voltak protestáns misztikusok is (például Tersteegen, Böhme stb.), nem csupán a római katolikusok által gyakran idézett Eckhart mester, Tauler vagy a svéd Birgitta. Mindenesetre valami titokzatosság lengi körül a fogalmat. Van, aki iszonyodik attól, hogy a misztika eltávolodik a protestáns igei alaptól. Mások középkori jelenségnek bélyegzik, amely fölött már eljárt az idő.

Őszintén meg kell vallanunk, hogy teológusaink és híveink alig ismerik ezt a témakört. Éppen ezért kötelező legalább érintőlegesen szólni róla; ennek ismeretében érdekes és értékes Ordass püspök imádságainak jellegzetessége, a tipikusan misztikus jellegű beszélgetés műfaja, a bizalmas társalgás hangja – anélkül, hogy bizalmaskodó lenne.

Bensőséges személyes viszony jellemzi Ordassnak az Urával való kapcsolatát. Minden imádságában kétszer szólítja meg Krisztust „Uram”-ként, pedig tudja, hogy Jézus barátainak nevezte a tanítványait (Jn 15,13–15), vagyis nem él vissza a megszólítással. Jézus „barátim”-nak mondja tanítványait, de a tanítvány Uramnak szólítja őt. Így olvassuk már az Újszövetség történeteiben is: Tamás, Péter, János, Jakab és később Pál is így szólítja meg Urát.

Tartalmlig is érdekes ez a forma. Hasonlít ahhoz, amit Ábrahámról és Mózesről olvasunk az Ószövetségben. Ők is

ten barátai voltak, akik emberként úgy beszéltek a Mindenhatóval, mint ahogyan ember szokott az emberrel, de „Uram”-nak nevezve őt mindenkor tisztelettel fordultak hozzá. Ez a személyes viszony, a találkozás atmoszférája jellemzi Ordass imádságát. Nem véletlen,

hogyan ifj. Fabiny Tibornak – átlépve a felekezeti és lelkeségi határokat – Michel Quoist franciául író római katolikus tanár imádságai jutnak eszébe Ordass imádságaival kapcsolatban (Itt vagyok, Uram című, húsz nyelvre lefordított imádságoskönyvére utal, amelyben ugyanez a személyes hang található meg).

Az imádságos irodalom ismerőinek a sokfelé ismert norvég Olaf Hallesby imádságoskönyvének stílusa és alapállása jut eszébe, amikor Ordass püspök imádságait olvassák. „Az imádkozásban sokkal fontosabb az, hogy Isten beszél hozzánk, mint az, hogy mi beszélhe-

tünk hozzá” – írja Ordass. Másként: a beszélgetés kezdeményezője Isten, és a mi szavunk csak visszhang az ő hangjára, hiszen magunktól nem tudunk imádkozni. Isten Lelke teszi lehetővé a beszélgetést. Csak ő általa használhatjuk a helyes szavakat a megszólításban s a

testvéreire, inkább meghív, hogy próbáljuk felfedezni, mit jelenthet az imádság számunkra.

Lesslie Newbigin híres könyvének, amelyet „1984 másik oldala”-ról írt (The Other Side of 1984), egyik fejezete ezt a címet viseli: „An invitation to explore”, azaz „Meghívás a felfedezésre”. Ordass is így hív meg, szavai nyomán felfedezhetjük az imádság erejét, tartását és rendszeres gyakorlatát. A püspök múltba tekint ugyan, becsüli az egyház lelki kincsétárát, Isten természetben található gazdagságát, de a jelen levő Úrtól tájékoztatást és segítséget vár a jövőre nézve is. Nyelvezete nem archaikus, avult vagy egyházi kánaáni nyelv; fennkölt ugyan, de nem fennhéjázó – ahogy a költő, Reményik Sándor mondja: Ordass püspök Lutherhez hasonlóan nem csupán beszél Istenről mint a teológia tárgyáról, hanem vele beszél.

Jelen írásomban nem térhetek ki az imádság felekezeten átívelő, hatalmas irodalmára. Inkább egy személyes vallomással zárom soraimat. Négy püspök mellett szolgáltam harmincöt esztendőig. Sok mindenben nem értettem egyet velük – de együtt tudtam imádkozni velük. Dezséry Lászlóval fia konfirmációja előtt; Ordass Lajossal is, aki szolgatársával nem volt rideg és tartózkodó, őszintén tudtam együtt könyörögni akár sekrestyében, akár óceánjáró hajón, nehéző gyűlések előtt és sorsfordulók után; Káldy Zoltán püspökkel is, élete utolsó szakaszában, nagy betegsége idején – ahogy édesanyja is mondta: „Nem mindent értek, amit a fiam tesz, de mindig imádkozom érte.” Harmati Bélával is, aki 1989-ben adta ki az imádkozásról szóló Ordass-könyvet, Nem tudok imádkozni! – Imádkozóknak és imádkozni akaróknak szóló tanácsok címmel. (Az Evangelikus Életben én írtam róla a beszámolómat még ugyanabban az évben.)

Úgy látszik, az imádság a véleménykülönbségek ellenére össze tud kötni mai tanítványokat is. Nézeteltérésekkel teli, konfliktusok hullámai között hanyódo társadalmunkban és egyházi életünkben nagyobb szerepe lehetne a tudatos, rendszeres imádságnak. Rogate vasárnapján erre taníthat egykori püspökünk. Így „hite által még holta után is prédikál”.

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

Kedves Gyerekek!

► Sorozatunk, melyben Görbefalva lakóival ismerkedhettek meg, immáron véget ér. Minden részben találhattok egy-egy rejtvényt is. A helyes megfejtéseket, ha még nem tettétek meg, küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. Jutalmul ajándécsomagot kaptok.

Hallottatok már Görbefalváról? Nem? Ez egy nagyon piciny falucska – a főtér körben összesen kilenc ház, a templom és a posta épülete áll. Amire nagyon büszkék a görbefalviak, az a szép templomuk, amelynek a harangja minden este dallammal búcsúztatja a lemenő napot. Emellett arra is büszkék az ott la-

kók, hogy mindegyiküknek olyan bibliai neve van, mint amilyen nevű emberek Jézussal is találkoztak, vagy valahogyan kötődtek hozzá. Az arra járó idegeneknek mindig mesélnék is róluk.

9.

Görbefalva utolsó házához érkeztünk. Jakab gazda lakik benne.

– Én nagyon szeretek itt lakni – szokta mondogatni. – Mi itt úgy élünk, mint egy nagy család. Mindegyikünk számára nagyon fontos a templom, ahol az istentiszteleten Jézus Krisztusról hallunk.

Sokszor eszembe jut az a történet, amikor Jézus Péterrel, Jakabbal – bibliai névrokonommal – és annak testvérel, Jánossal együtt felment a Tábor-hegyre. Itt a tanítványok szeme láttára Jézus elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

fény. Hirtelen pedig megjelent Mózes és Illés is, és beszélgettek Jézussal.

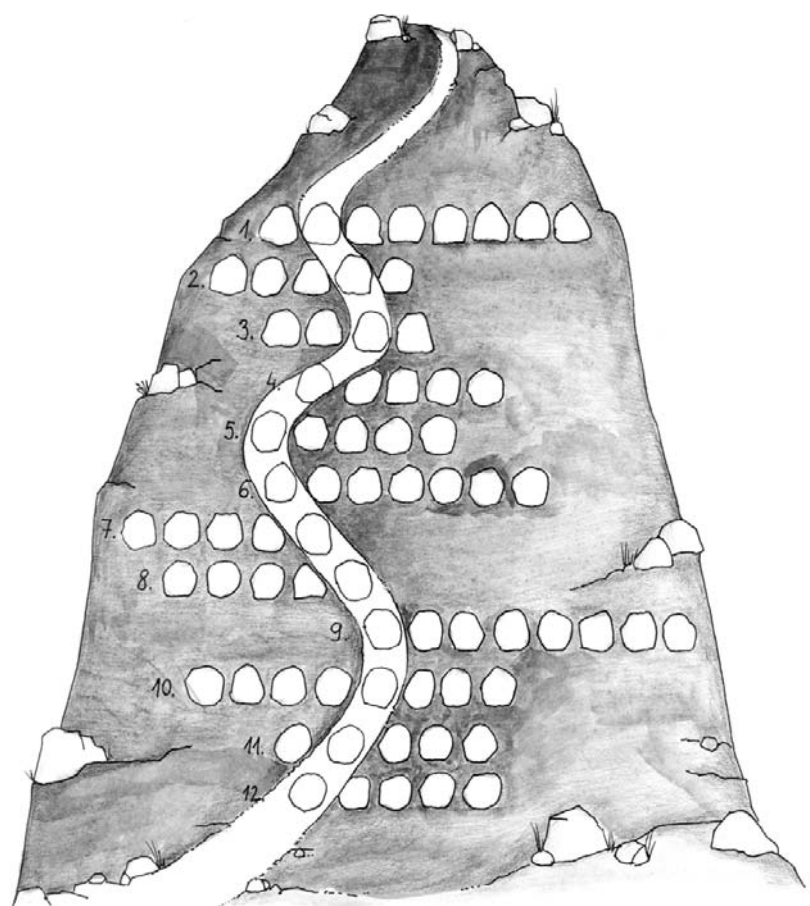
A tanítványok ámulva figyeltek, és nagy békeség szállta meg őket. Péter ekkor azt mondta Jézusnak: „Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, készíts itt három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.” Nemcsak Péter, de Jakab és János is olyan jól érezte ott magát, hogy nem akartak elmenni a hegyről.

Ekkor azonban fényes felhő árnyékolta be őket, és a felhőből egy hang hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!” A tanítványok, amikor az Úr hangját hallották, megrémültek, és arca borultak. Jézus odament hozzájuk, megérintette őket, és azt mondta: „Keljétek fel, és ne féljétek!” Amikor azok hátranéztek, senkit sem láttak, csak Jézust.

Sosem felejtették el ezt az élményt. Jézus pedig megparancsolta nekik a hegyről lefelé jövet, hogy senkinek se mondják el, amit ott láttak, amíg az Emberfia föl nem támad a halottak közül.

Oldjátok meg a keresztrejtvényt, és az ósvényen található betűkből megtudhatjátok, hogy hívják Jézusnak ezt a fényes elváltozását.

1. Így nevezte magát Jézus
2. Ő volt az egyik, aki megjelent a hegyen
3. Tábor...
4. Ennek a királynak a házából származik Jézus
5. Ő volt a másik, aki megjelent a hegyen
6. Ez vezette a napkeleti bölcséket a betlehemi istállóhoz
7. Jakab testvére
8. Ez árnyékolta be hirtelen a hegyen levőket
9. Szabadító más néven
10. Jézus arca ...
11. A harmadik tanítvány, aki a hegyre ment
12. Ezt akart ott építeni Péter

RAJZ: JENES KATALIN

HETI ÚTRAVALÓ

Áldott legyen Isten, mert nem utasította el imádságomat, szeretetét nem vonta meg tőlem. (Zsolt 66,20)

Húsvét után az ötödik héten az Útmutató reggeli és heti igéi az Istennek mondott könyörgésre buzdítanak: „...szüntelenül imádkozzatok...” (1Thesz 5,17) Miért is hullhat térdre Ura előtt az imádkozó gyülekezet? Mert „minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről, a világgóság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fény és árnyék váltakozása” (Jak 1,17; LK). Isten Fia a nevében elmondott kérések teljesítését ígéri tanítványainak: „...amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” (Jn 16,23b) Az imádság a Szentlélek munkájának a gyümölcse életünkben. „A Lélek segítségével lehetetlen volna kibírnunk Isten imádságmeghallgató bánásmódját. De a Lélek erős, mondja: légy erős, tarts ki, bízzál, várd ki az Urat!” (Luther) Ebben a Néro császár napjaiban írt levelében Pál arra kér, „hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, eszedéseket és hálaadásokat minden emberért, a királyokért és minden feljebbvalóért” (1Tim 2,1–2). Salamon, a „kezdő” király bölcsességet kért az Úrtól: „Adj azért szolgálóknak engedelmes szívet...” – „...teljesítem kérésedet: (...) bölcs és értelmes szívet adok neked...” (1Kir 3,9,12) Izrael legyőzte Amalékot Mózes közbenjáró kéréséért; „két keze fölemelve maradt naplementig” (2Móz 17,12). – „Azt akarom tehát, hogy a férfiak mindenütt büntől tiszta kezeket felemelve imádkozzanak harag és kételkedés nélkül.” (1Tim 2,8) S mit mondjanak? Például az Úrtól tanult „mintaimádságot”: „Atyánk, szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el a te országod.” (Lk 11,2) Csak a „te” kérések után következzenek a „mi” kéréseink! Feltámadása után negyven nappal, mennybemenetel ünnepén Krisztus ezt mondta: „...ha felemeltem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.” (Jn 12,32) Betániában, miközben megáldotta tanúkká tett tanítványait az Úr Jézus, „eltávolodott tőlük, és felvitetett a mennybe” (Lk 24,51). A két fehér ruhás férfi örömhírt mond: „Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe.” (ApCsel 1,11) Az Úrra néző gyülekezet számára a hitben való járás adatott; ezért „nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki a reá váró öröm helyett keresztet szenvedett, és Isten jobbjára ült” (Zsid 12,2; LK)! Pilátus ugyan büntetlennek találta, de mégsem ismerte fel a zsidók királyában a megtestesült igazságot; ezért kérdezte: „Mi az igazság?” Mi ismer(het)jük, ki az út, az igazság és az élet! Krisztus király kijelentette: „...azért jöttem a világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról...” (Jn 18,38.37) Pál a közbenjáró könyörgés titkáról ír: „...imádkozzatok mindenkor a Lélek által.” Áldáskívánása találjon visszhangra bennünk: „A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Amen.” (Ef 6,18.24) „Ha te megáldasz engemet, / Elérem üdvösségemet.” (EÉ 228,2)

■ GARAI ANDRÁS

Honlapok optimalizálása keresőkre

► Két hete e rovatban arról szóltam, hogy miként lehet egy honlapot szélesebb kör számára elérhetővé tenni (Hogyan bukkanhat a világháló látogatója egyházi honlapra?). Az írás megjelenése után többen megkerestek: írjak bővebben az optimalizálásról.

A legnépszerűbb keresőoldal napjainkban a Google. Ha keresőre optimalizálunk, akkor ésszerű a Google szempontjai szerint tennünk ezt, különösen azért, mert komoly segítséget nyújt hozzá maga a keresőóriás is. Két hete hangsúlyosan írtam a PageRank értékről. Ezt az oldalak értékét meghatározó számítási módszert a Stanford Egyetem két hallgatója készítette el. A PageRank fogalmát úgy definiálták, hogy annál magasabb egy oldal PageRankje, minél több nagy PageRank értékű oldal mutat rá.

Aki alapvető ismeretekkel rendelkezik az internetről, az tudja, hogy a linkek központi szerepet játszanak a világháló működésében. Ha valaki bármely átlagos honlapról elindul, és követi az elé kerülő linkeket, néhány percen belül virtuálisan körbejárhatja a világot. A Google keresőrobotja is linkeken keresztül járja be a világhálót, és tárolja el a megszerzett adatokat adatbázisában. A PageRank értéke arra is utal, hogy mekkora annak a valószínűsége, hogy a szörföző megtalálja az adott oldalt.

A Google három, az oldal optimalizálásához nagy segítséget nyújtó ingyenes szolgáltatást kínál a *Webmaster tools*-on belül: Sitemaps, Diagnostics és Analytics.

A Sitemap segíti leginkább a keresőmotort. Ezzel az eszközzel mi magunk tölthetjük fel a Google portáljára azon fájlok listáját, amelyeket szeretnénk a kereső számára elérhetővé tenni. A Sitemap készíthet txt fájlként; ebben az esetben mi magunk bővítjük folyamato-

san a listát gépünkön, majd töltjük fel egy-egy frissítést követően. Dinamikus, adatbázisból dolgozó honlapok esetében az állandó frissülést egy xml fájl segítségével is megoldhatjuk. Ennek előnye, hogy nem kell figyelni a frissülésre, „hátránya” azonban, hogy programozási ismereteket igényel.

A Diagnostics két önálló, rendkívül fontos segítséget nyújt, a *robots.txt* analízist és a *site verification*-t. Szinte minden honlapnak van olyan, a látogatók számára láthatatlan könyvtára, állománya, amelyikben az oldal működése szempontjából fontos adatok vannak, és készítői nem szeretnék, ha más – akár véletlenül – hozzájutna ezekhez. Ennek a megoldására való a *robots.txt*. Ebben a fájlban mi magunk határozhatjuk meg azokat az állományokat, amelyek vizsgálatát megtiltjuk a keresőknek. A *site verification* kódját a Google adja, majd azt az oldalak *<head>* részében kell elhelyezni. Ezzel határozhatjuk meg, hogy ki az oldal tulajdonosa.

Viszonylag újdonság az Analytics. Nagyszerű eszköz arra, hogy nyomon követhessük honlapunk forgalmát, megnézhessük, milyen oldalakat töltötték le gyakrabban, vagy hogy honnan jöttek látogatóink. A beérkező adatok alapján sokféle következtetést vonhatunk le. Ha ismerjük, hogy a honlap által kínált tartalom mely része népszerűbb, akkor arra nagyobb figyelmet fordíthatunk, illetve fordítva: elmerenghetünk azon, hogy a kevésbé látogatott részeket miért keresik fel kevesebb alkalommal.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

Ezen eszközök hátránya, hogy csak angolul tudók használhatják őket; jelenleg még nem készült el a fordítás. Az eszközök elérési útvonala: www.google.hu > Mindent a Google-ról > Webmaster Central > Webmaster tools (including Sitemaps). Első alkalommal regisztrálnunk kell, fel kell töltenünk a szükséges adatokat, majd figyelniük kell a forgalmat. Elsőre talán fáradságos, de megéri.

Sajnos egyházi honlapjainknak csak egy része alkalmas arra, hogy ezeket a technikákat alkalmazzuk. A Zope-on szerkesztett gyülekezeti honlapok szerkesztői nem férnek hozzá a *<head>* részhez, illetve az Analytics kódját sem tudják beilleszteni. A hagyományos tárhelyen működő lapok tulajdonosai, illetve a Zope teljes eszköztárát használók számára azonban adottak ezek a lehetőségek. Ugyanakkor, kérem, legyen mindenki nagyon óvatos! Mielőtt a Zope-ba próbálnák beilleszteni a kódokat, mindenképpen alaposan készüljenek fel, kérdezzék meg a zope-os rendszert felügyelőket és jól ismerőket. Egy apró hiba komoly gondokat is okozhat.

Azok számára, akiknek nem áll módjukban kihasználni a fenti lehetőségeket, marad a hagyományos módszer: tartalmassanak anyagot elhelyezni a honlapon; igyekezni, hogy minél több link mutasson rá, és egyéb módokon hírt kelteni.

■ ERDELYI K

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

SNI

A pedagógusok számára ismerős rövidítés a sajátos nevelési igényű gyermekek körét takarja. A bizonyítottan egyre növekvő létszámú csoportba az egészséges intellektusú, rész-képességzavarral küszködő – többek közt diszlexiás, diszgráfiás vagy diszkalculiás – tanulók tartoznak, akik helyzetükből adódóan nemegyszer a közoktatás periferiájára szorulnak. Ezeknek a fiataloknak (és családjuknak!) nyújtottunk segítséget azzal, hogy 2006 szeptemberében indítottunk számukra egy gimnáziumi osztályt. Az oktatási programot természetesen az érintettek sajátos igényeihez igazítottuk, így került tantárgyaik sorába egyebek mellett a tanulásmódszertan, a tánc és a dráma, a kommunikációs készségfejlesztés és az önismeret.

Az ezekkel a tanulókkal foglalkozó pedagógusok szemléletváltását több szakmai rendezvény, továbbképzés szervezése által próbáltuk elérni. Ideális körülmények megteremtésére törekedtünk azzal is, hogy az osztályban csak elkötelezettséget érző, kellően motivált tanárok tanítsanak. A személyi feltételeket egy gyógypedagógus foglalkoztatásával, a tárgyi feltételeket főként az informatikai eszközök körének bővítésével igyekeztünk javítani.

Az első tanév végére számos tapasztalattal lettünk gazdagabbak. Hatalmas erőfeszítések által, de együttműködővé tudtuk tenni a fiatalokat; ennek következményeként elfogadható, néhány esetben kifejezetten jó tanulmányi eredményeket tudtak produkálni. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a fejlődésükre vonatkozó szülői visszajelzések is egyértelműen pozitívak.

Az első tanév végére számos tapasztalattal lettünk gazdagabbak. Hatalmas erőfeszítések által, de együttműködővé tudtuk tenni a fiatalokat; ennek következményeként elfogadható, néhány esetben kifejezetten jó tanulmányi eredményeket tudtak produkálni. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a fejlődésükre vonatkozó szülői visszajelzések is egyértelműen pozitívak.

A tanítási-tanulási folyamatban – a velük való törődés által – magunk is változtunk. Meggyőződés, hogy szakmailag, emberileg egyaránt értékesebbé váltunk. Hitvallásunk: „Ha nincsen szárnyad, hogy szárnyalni tudj a magasban repülővel, ne gubbassz egy helyben, megelégedve arról, hogy lábad is van! Inkább indulj el a te lábaidon, s meglásd, ahová érkezel, ott mások is lesznek, akik valaha szárnyakon indultak utna. Bizony így van ez.” (Köszönet Heltai Gáspárnak, mert a *Fabulák* tanulságai a mai történetek végén is igazak.)

BALIKÓNÉ NÉMETH MÁRTA

Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola (Sopron)

HIRDETÉS

Az Evangélikus Missziói Központ legújabb kiadványai

Evangélicizáció Ulrich Parzanyval • Ki véd meg? Mindenkinek igaza van? Hol az otthon melege? – ezekre a kérdésekre kereste a választ biblikus alapon Ulrich Parzany német evangélikus lelkész 2006-ban hat estén keresztül. A Budapesten tartott sorozatot a ProChrist műholdas evangélicizáció igazgatója, valamint ismert keresztény énekesek, zenészek szolgálták. A Deák téri evangélikus templomban tartott 1–3. alkalom hanganyaga megrendelhető CD-n és kazettán. Ár: 1200 Ft (a CD csak MP3 formátum lejátszására alkalmas készülékkel hallgatható meg), 1000 Ft (3 db kazetta).

Egy életen át Istennel – Dávid • Szeverényi János országos missziói lelkész evangélicizációs sorozatot tartott a pasaréti református gyülekezetben 2006 szeptemberében Dávid története alapján. A hat alkalomból álló sorozatot Cseri Kálmán helyi református lelképásztor egy-egy igehirdetése foglalja keretbe. A többórás hanganyag csak CD-n kapható, és MP3 formátum lejátszására alkalmas készülékkel hallgatható meg. Ár: 1200 Ft.

Missziói percek III–IV. • Meg tud-e bocsátani a mártír öccse? Hol vannak a férfiak? Mit tesz egy evangélikus tanyagondnok? Mi történik a megtért elítéltekkel a szabadulás után? Babonások vagyunk? Mi az élet értelme? Az Evangélikus Missziói Központ legújabb kiadványán választ kaphatunk például a fentiekre. A CD-n és kazettán megjelent gyűjtemény azokat az öt-hat perces anyagokat tartalmazza, amelyek 2006-ban a Kossuth rádió *Evangélikus félórájában* hangzottak el. A jegyzetek, interjúk kiválóan alkalmasak gyülekezeti alkalmakon való megvitatásra és egyéni lelki töltökezésre egyaránt. Ár: 1400 Ft (dupla CD), 700 Ft (2 db kazetta).

A kiadványok megrendelhetők az Evangélikus Missziói Központ címén: 1656 Budapest, Pf. 22. Tel.: 1/400-3057. E-mail: evmis@lutheran.hu. További iratmissziós, evangélicizációs vagy rádiós anyagainkról honlapunkon tájékozódhat: <http://misszio.lutheran.hu>.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Május 13-án, Rogate vasárnapján 10.04-től istentisztelet-közvetítést hallhatunk a Kossuth adó hullámhosszán Érdről. Igét hirdeti Ittész István lelkész.

HIRDETÉS

Az Északi Egyházkerületben 2007. április 26-án lelkészvizsgát tett Kollár Zsolt, a Kétebonyi és a Nógrádi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze. Szolgálatára és családjá életére Isten áldását kérjük!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangélikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név: .....

Cím: .....

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:
Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.
 (A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)
 A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

Lélektől lélekgig

Jótekonysági koncert szervezésével segített idén is a rászorulóknak a Béres Alapítvány. Az ötödik, jubileumi hangversenyt – amelynek fővédnöke Mádl Dalma volt – május 5-én tartották a Zeneakadémia nagyertermében. Az est háziasszonyaként Kudlik Júlia, majd Béres Klára, az alapítvány elnöke köszöntötte a hallgatóságot. A színvonalas komolyzenei est programján Edward Grieg a-moll zongoraversenye és Kodály Zoltán Háry János-szvitje szerepelt. Közreműködött a Magyar Rádió Szimfonikus

Zenekara Medvezky Ádám vezényletével, zongorán játszott Janó Jenő zongoraművész. A művészek honoráriumuk felajánlásával járultak hozzá a koncert céljához.

Az est teljes bevétele a bakonyi Daganatos Betegek Lelki Rehabilitációs Otthonának további működését, fennmaradását segíti. Az otthon vezetője, dr. Bakos-Tóth Márta az est végén köszönettel vette át Béres Klárától az ötmillió forintos adományt (képünkön).

■ G. Zs.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Mindenkit sok szeretettel hívunk és várunk a Vasi Egyházmegye hálaadó napjára, amelyet Kőszegen, a templomban és a templomkertben tartunk május 13-án, Rogate vasárnapján 10 órától 15 óráig.

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy befejeződött a Kőszegi Evangélikus Szeretetotthon bővítése. Az egykori Konventház átalakított új szárnyának felszentelésére május 17-én, csütörtökön, mennybemenetel ünnepén kerül sor Kőszegen. A 16 órakor kezdődő istentiszteleten Ittész János püspök hirdeti Isten ígését. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

1% – Rozetta Alapítvány

Kérjük jó szándékú és adakozó testvéreinket, hogy személyi jövedelemadójuk alapítványoknak adható 1%-ának felajánlását a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközség Rozetta Alapítványa számára, az 18250152-143-as adószám javára tegyék meg! Adományukkal a gyülekezet szűkebb és tágabb területén élő idős, hajléktalan, hátrányos helyzetű emberek között végzett karitatív, hitéleti, valamint a gyülekezeti és a gyülekezetfenntartó munkát támogatják.

Sághy András, a kuratórium elnöke

A Déli Evangélikus Egyházkerület megemlékezést tart egykori püspöke, a Lutheránus Világszövetség volt elnöke, Káldy Zoltán halálának a huszadik évfordulója alkalmából a Farkasréti temetőben május 18-án, pénteken 16 órakor. Gyülekezés 15.45-kor a temető főbejáratánál.

HALÁLOZÁS

A volt mezőlaki lelkész hitvese, özvegy Tóth Sándorné született Molnár Jolán (Dudi) életének nyolcvanhatodik évében csendben elaludt. Hamvait április 12-én helyezték férje mellé a pápai Alsóvárosi temetőben.

Köszönetemet szeretném kifejezni a nagy bánatunkban mellettünk álló, szolgálatot végző lelkészeknek, Bálintné Varsányi Vilmának, Ittész Istvánnak és Polgárdi Sándornak. Hálásan köszönöm a kistarciai evangélikus szeretetotthon vezetőjének, Bácskai Magdolnának és munkatársainak az odaadó, szerető gondoskodását. Isten áldja meg szolgálatukat.

Minden testvéremnek köszönöm, akik velünk voltak ebben a szomorú órában szeretetükkel, és virágaikkal betakarták édesanyám (szüleim) sírját. Szeretettel köszönjük mindenkinek!

Tóth Márta és családja

HALÁLOZÁS

Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy Szentpétery Péterné született dr. Tatai Margit május 3-án, életének nyolcvanhatodik évében hosszú szenvedés után csendesen elhunyt. Utolsó földi útjára május 18-án pénteken 13 órakor kísérik a rákoskeresztúri Új köztemető ravatalozójából. „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal, is él; és aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.” (Jn 11,25–26)

A gyászoló család

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Önnek működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – Mk 16,14–20

Isten jobbára ült...

A húsvét utáni Krisztus-megjelenések mindegyike magán viseli annak jelét, hogy a feltámadt Jézus nem része ennek a világnak, többé nem érvényesek rá a természet törvényei. Az egyes megjelenések között nem lehet megadni Jézus tartózkodási helyét. Ha megjelenik, nem látják, hogy valamilyen irányból közeledne. A húsvétvasárnap este zárt ajtó mögött ülő tanítványoktól nem kér be-bocsátást, hanem egyszerűen csak megáll közöttük. Ott terem! Láthatóvá lesz. A teológia nyelvén: *kinyilatkoztatja magát*. Mint aki addig is ott volt, csak láthatatlannul. Rögtön felveszi az asztal körül folyó beszélgetés fonalát, hiszen hallott minden szót, ami elhangzott. Jelen volt egész idő alatt, csak a földi érzékek számára felismerhetetlenül.

Hogy Jézus az Isten jobbára ült, éppen ezt jelenti: láthatatlannul mindenütt jelenvalóvá vált. És ez nem passzív jelenlét, mert – mint az Ótestamentum ismételten állítja – az Úr jobbjára szüntelenül munkálkodik.

A Márk által leírt utolsó Krisztus-megjelenés annyiban különbözik az előzőektől, hogy amíg a korábbi megjelenések végén a feltámadt Jézus egyszerűen csak eltűnt a tanítványok szeme elől, addig most láthatóan Isten jobbára emeltetett. Ezzel kezdetét vette az a ma is tartó világkorszak, amelyben Jézus tanítványainak és követőinek látás híján kell bizonyosságot nyerniük arról, hogy Mesterük nem hagyta magukra őket, hanem – mint ígérte – velük van minden nap, a világ végezetéig. A csodókat mondó őt érzékszervén túl a hit az emberek az a hatodik megismerő szerve, mellyel mindig megbizonyosodhat Jézus jelenlétének valóságáról.

Jézus tudta, hogy övének a látás híján való hit már akkor sem volt erősségük,

amikor még testben közöttük volt. Tudta azt is, hogy mennybemenetele után olyan idők jönnek, amikor övéi hite számtalan megpróbáltatásnak lesz kitéve. Ezért előre gondoskodott mankókról, amelyekben hitük minden időben megfogódzhat.

Ilyen mankó a hirdett evangélium, amelyben a hit mindig felismeri annak a jó Pásztnak a hangját, aki övéit újra meg újra nevéken szólítja. De mankó az imádság is. Aki Jézus nevében, hittel imádkozik, azért Jézus közbenjár, hogy felismerje Istenben a szerető mennyei Atyát, akit nemcsak retorikai okból szólíthatunk meg így: *Mi Atyánk...*

És nem utolsósorban mankók a szentségek. Mankó a keresztség, amelyben hitünk főleg olyankor találhat támaszra, amikor elbizonytalanodunk Isten szándéka felől. Amikor az élet nehézségei, kudarcai láttán felmerül bennünk a kérdés: Isten vajon gyermekének tekint-e még bennünket? De mankó a keresztség olyankor is, amikor mások közlik velünk „csalatközhatatlan” ítéletüket: „Te nem vagy Isten gyermeke! Túl nagyok hozzá a bűneid!” Valahányszor ilyen gondolataink támadnak, vagy ilyet hallunk, bátran hársítsuk el, és feleljünk így: „Meg vagyok kereszttel!” Ezt senki sem teheti meg nem történtté! A keresztség eltörölhetetlen jele annak, hogy Isten melletttem kötelezte el magát. Ő biztosan hűséges, és életem végéig gyermekének tekint! *Luther* is így vall hitének legnehezebb próbatételéről: „Azokban a napokban hitem a keresztség szentségén kopogtatott, mígnem megtapasztalta, hogy aki állhatatosan zörget, annak valóban ajtót nyitnak.”

Mankó az úrvacsora is. Ha nem kételkedünk abban, hogy az oltár elé térdelve valóban Krisztus testében és vérében

A VASÁRNAP IGÉJE

részesülünk, akkor – így mondja Luther – Isten Krisztus testével és vérével kiáltja bele a torkunkba: „Ő a te bűneid bocsánatáért halt meg a kereszten, a te bűneid bocsánatára adta kínokra a testét, a te bűneid bocsánatára ontotta vérért.”

De mankó az úrvacsora olyankor is, amikor magunkra hagyva vergődünk az élet élénk tornyosuló gondjaival, talán egy aggasztó betegséggel vagy egyenesen a halállal küzdve. Ilyenkor hitünkkel kopogtassunk bátran Jézus igéin: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az énbennem marad, és én őbenne” (Jn 6,56), és „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föl-támasztom őt az utolsó napon.” (Jn 6,54) Aki hitével kitartóan kopogtat ezeken az igéken, nem csaldóhat, mert megnyílik előtte „megváltásunk szent tika”: megtapasztalja, hogy nincs egyedül, mert Krisztus vívja győztes harcát benne, vele és érte. Ezt jelenti, hogy „Isten gyermekei sohasem elhagyottak!” (Luther).

Jézus azért emeltetett a mennybe a húsvét utáni negyvenedik napon, hogy az Isten szüntelenül munkálkodik hatalmas jobbja által mindennap részese lehessen övéi életének, életük minden eseményében ő maga munkálkodik, és övéi valóságos közösségben élhessenek vele a világ végezetéig.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, te jól látod egyházad hitben való elesettségét, jól látod a mi kicsinyhitűségünket is. Kérünk, add Szentlelkedet, hogy hit által minden nyomorúságban felismerjük szent jelenlétet, és mindhaláláig hűek maradjunk hozzád, hogy dicsőséges eljöveteled napján te is magadénak vallhass minket. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

A bölcsek elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Mt 2,9 (4Móz 24,17b; Jn 16,23b–28/29–32/33; 1Tim 2,1–6a; Zsolt 100) A bölcsek, bár nem találták a királyi palotában a királyi gyermeket, nem tértek haza dolgukvégeztelenül. Komolyan vették a Heródes udvari profétáitól hallott régi proféciát és a jelet: a csillagot is. Jel és ige adott számukra, és ez elég volt nekik. Örömmel érkeztek célba, majd átadták a királynak szülő ajándékokat. Ott találták meg a királyi gyermeket, ahol maguktól a legkevésbé keresték volna. Mi is ott találjuk a Föltámadottat, ahol sokan egyáltalán nem keresik: a jelben és az igében. Az úrvacsora szent jegyeiben, valamint az írott és hangzó igében.

Hétfő

Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. 1Móz 1,1 (Kol 1,16; 1Kir 3,5–15; Fil 1,1–11) Az ember a már meglévő elemekből, anyagokból tud alkotni – de a nem létezőből létezőt teremteni csak Isten tud. Így történik ez az újjászületéskor is: a bennünk lévő hitetlenség (Isten iránti bizalmatlanság) helyébe Isten teremt igéjével a Szentlélek által hitet (bizalmat) a szívünkbe. Ez az ige azt is egyértelművé teszi, hogy nem örök körforgás az élet, nincs reinkarnáció. Volt kezdet, és lesz vége is a teremtettség jelenlegi formájának. Jöjj, teremtő Szentlélek!

Kedd

Pál írja: Ami nekem nyereség volt, kárnak ítélem a Krisztusért. Sőt most is kárnak ítélek mindent Krisztus Jézus, az én Úram ismeretének páratlan nagyságáért. Fil 3,7–8 (Péld 1,7; 2Móz 17,8–13; Fil 1,12–18a) Mindennek a mértéke és értéke viszonylagos. A Mátra igen magas az alföldi körgáthoz mérve, de dombocská a Himalájához képest. Ha Krisztust és a vele való közösség páratlan ajándékát, nagyságát látjuk és éljük a legnagyobb kincsnek, akkor kerülnek igazán a maguk helyére életünk egyéb, valóban fontos dolgai. Az igaz- és mértékrend bölcsességéért imádkozzunk!

Szerda

Rám figyeljétek a föld legvégéről is, és megszabadultok, mert én vagyok az Isten, nincs más! Ézs 45,22 (Mt 3,8; Lk 11,1–4; Fil 1,18b–26) Isten csak egy van. Őt senki és semmi nem helyettesítheti. Isten-pótlékok sokasága kísért minket nap mint nap, hogy inkább bennünk bízzunk, mint az egyetlen Istenben: a Krisztusban megismert Atyában. Egy mondat szerint mindannyiunk lelkén Isten formájú lyuk tátong. Ezt csak Istennel lehet kitölteni. Megannyi fájdalmas kudarc és hamis istenekben való csalódás után végre az egyetlen Istenre figyeljünk, mert csak ő a mi szabadítónk!

Csütörtök

Bízzál az Úrban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj! Minden utadon gondolj rá, és ő egyengetni fogja ösvényeidet. Péld 3,5–6 (ApCsel 1,10–11; Lk 24,44–49/50–53; ApCsel 1,3–4/5–7/8–11; Zsolt 110) Az ige nem azt mondja, hogy ne használjuk Istentől kapott értelmünket. De óv attól, hogy saját értelmünk belátása, emberi esélylatogatásaink legyenek a kapaszkodók életünk krízishelyzeteiben. Isten a kanyaron túl is látja életünk útját, és akkor is tud cselekedni, mikor értelmünk az összes kapaszkodót elveszti. Ilyenkor is támaszkodhatunk Istenre hittel, bizalommal – és nem fogunk csalódn!

Péntek

Hatalmas dolgot tett velünk az Úr, ezért örvendezünk. Zsolt 126,3 (Zsid 1,3; Jn 18,33–38; Fil 1,27–2,4) Akkor örvendezik az ember, ha oka van rá. De ha oka van rá, el sem lehet némitani az örvendezést, az örvendezőt. A keresztny örvendezés oka nem bennünk, emberekben van, hanem Istennél. Abból fakad, hogy hatalmas dolgokat cselekszik velünk, bennünk és közöttünk ma is az élő Úr. Aki ezt megtapasztalja, annak szívéből szól az idézett zsoltárvers.

Szombat

Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kikutathatatlanok az ő útjai! Róm 11,33 (Zsolt 77,14a; Ef 6,18–20/21–22/23–24; Fil 2,5–11) A mulandó ember nem képes befogadni a végtelen Örökkévalót. Neki azonban hatalmában állt emberré lenni Krisztusban. Megfoghatatlan ítéleteinek és kikutathatatlan útjainak igazi célját viszont nem rejtette el előlünk: ez nem más, mint örök életünk, üdvösségünk. A Krisztussal való közösségben az örök élet bölcsességében és mélységében részesülhetünk.

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 13-tól május 20-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.55 / mtv Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.: m2., 12.55) (26')</p> <p>10.00 / Duna Tv Református istentisztelet közvetítése Szatmárnémetiből (60')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Érdről, az evangélikus templomból. Igét hirdet: Itt és István lelkész (56')</p> <p>10.20 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (ism.: m2, 13.20) (10')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Bánffy György színművész (50')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása</p> <p>14.20 / Duna II. Autónomia Cimbora Egyetem. Komolyzenéről könyved – Kamarazene Mácsai János zenetörténész előadása (magyar ismeretterjesztő magazin, 2007) (57')</p> <p>18.55 / Duna II. Autónomia Talentum. Radnóti Miklós (magyar dokumentumfilm, 1999) (30')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha elnök? Nádas Pál, a Magyar Paralimpiai Bizottság elnöke (39')</p> <p>20.20 / Duna Tv Vámos Miklós Klub 10/6. rész, vendég: Tarján Tamás (50')</p>	<p>5.20 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Bencéné Szabó Márta evangélikus lelkészt hallhatjuk.</p> <p>8.20 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p>19.00 / Bartók rádió Zenés látogatás Benyus Sándoréknál (30')</p> <p>19.45 / HBO Gospel (amerikai zenés filmdráma, 2005) (105')</p> <p>20.20 / Duna Tv Úton a halállal. Portréfilm Polcz Alaine-ről (magyar dokumentumfilm-sorozat, 1996) 1. és 2. rész (56' + 53')</p>	<p>11.20 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (13)</p> <p>13.20 / tv2 Napsugár fiúk (amerikai vígjáték, 1975) (107')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.00 / Duna Tv Navigátor. Alternatív pedagógiák. Hasznos hasznalanságok – Óvodai nevelés játékkal, mesével (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2004) 1. rész (60')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha televíziós? Pálffy István (40')</p> <p>20.20 / Duna Tv Kivert kutyák (francia-iráni játékfilm, 2004) (89')</p>

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.20 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>10.10 / Filmmúzeum Lila ákác (magyar vígjáték, 1934) (72')</p> <p>13.28 / Bartók rádió II. Fischer Annie előadó-művészeti ösztöndíjasok hangversenye (32')</p> <p>14.30 / Duna Tv Harc, vigasság, remény – Élet a kuruc korban 4/4. rész: Elmúlás (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2007) (28')</p> <p>15.30 / Duna II. Autónomia Tükör. Péterfalvi zenészek Ukrajna – Kárpátalja 1999 (27')</p> <p>17.45 / Duna II. Autónomia A lomha jószág (magyar ismeretterjesztő film, 2002) (11')</p>	<p>9.25 / Duna II. Autónomia Hasított évgűrűk (magyar dokumentumfilm, 1998) (12')</p> <p>10.45 / Duna II. Autónomia Hímfi és a szarvas – Lükő Gábor vall elfelejtett mítoszainkról (magyar dokumentumfilm, 2004) (59')</p> <p>15.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom Családtervező sorozat 4. rész (ZMC – 50')</p> <p>15.15 / Duna Tv Calvário Húngaro (magyar dokumentumfilm, 1995) (24')</p> <p>15.25 / Duna II. Autónomia Tükör. Magyar képzőművésznők (2000) (31')</p> <p>20.05 / mtv Daniel Deronda (angol tévéfilm-sorozat, 2003) 1. rész (55')</p>	<p>5.20 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván evangélikus lelkészt hallhatjuk.</p> <p>6.03 / Petőfi rádió A szeretet közösségei (27')</p> <p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.45 / Duna II. Autónomia Magyar első Az első magyar szerzetesrend (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (16')</p> <p>12.15 / Duna Tv Isten kezében Együtt Európáért (26')</p> <p>18.00 / mtv Századfordító magyarok Dsida Jenő (58')</p>	<p>8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5')</p> <p>9.35 / Duna Tv Érintsd meg a napot – Kate hercegnő (ausztrál tévéfilm, 1988) (96')</p> <p>9.50 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26')</p> <p>10.15 / mtv Református ifjúsági műsor (10')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Gyurgyonovics Gyula juhász, fafaragó (50')</p> <p>15.05 / Bartók rádió Beszélgetés az egyházzeneiről Az új evangélikus agendáról Hafensch Károlyval beszélget Déri Balázs. (60')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségvezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztési titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandro.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / Évlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsédi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendek K. Péter – Oratio occumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendek K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.